

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 17.11.2025, klo 13:00 - 16:01

Paikka Frenckellin auditorio

Käsitellyt asiat

- § 464 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 465 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 466 Valtuuston päätösten täytäntöönpano**
- § 467 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035**
- § 468 Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035**
- § 469 Tammenlehväsäätiö sr:n ja kaupungin välinen yhteistyösopimus**
- § 470 Suurtahtumien tilannekatsaus**
- § 471 Tampereen kaupungin suurtahtumayhteistyön periaatteet**
- § 472 Tampereen kaupungin pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma**
- § 473 Valtuustoaloite polkupyöräilijöiden ja sähköpotkulaudoilla ajavien ajamisen poistamiseksi yksisuuntaisilla kaduilla vastavirtaan – Arto Grönroos ym.**
- § 474 Valtuustoaloite luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi infrahankkeissa - Tampereen vihreä valtuustoryhmä**
- § 475 Valtuustoaloite ultraprosessoidun ruoan poistamisesta päiväkotien ja koulun ruokailusta - Lassi Kaleva ym.**
- § 476 Valtuustoaloite Tampereen kaupungin palveluissa tarjottavan ruoan valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden valintakriteereiden päivittämiseksi - Marika Puolimatka ym.**
- § 477 Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym.**
- § 478 Valtuustoaloite tamperelaisten lasten kouluteiden turvallisuuden ongelmakohtien selvittämiseksi – Mirja Salmijärvi ja Hanna Sareila**
- § 479 Valtuustoaloite humanitaarisen avun tarjoamiseksi Gazan lapsille – Mahmoud Machaal ym.**
- § 480 Valtuustoaloite humanitaarisen yhteistyön käynnistämiseksi Gaza Cityn kanssa ja ystävyysskaupunkisuhteen selvittämiseksi – Atte Virolainen ym.**
- Lautakuntien ja jaostojen ym. sekä viranhaltijoiden ym. päätösten**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 481	otto-oikeus
§ 482	Tiedoksi merkittävät asiat
§ 483	Oikaisuvaatimus rehtorin virkasuhteen irtisanomisesta
perusopetuksen palveluryhmässä (Salassa pidettävä)
§ 484	Oikaisuvaatimus virkasuhteen irtisanomisesta Tampereen seudun
ammattiopistossa (Salassa pidettävä)
§ 485	Oikaisuvaatimus työsuhteen irtisanomisesta Tampereen seudun
ammattiopistossa (Salassa pidettävä)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, est. § 482 1) kohta, puheenjohtaja
Träskbäck Jocka, 1. varapuheenjohtaja
Loukaskorpi Johanna, 2. varapuheenjohtaja
Jussila Perttu, 3. varapuheenjohtaja
Evilä Tommi
Grann Hanna-Maria
Hanhilahti Vilhartti
Järvenpää Elina
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kallio Kalle
Leino Ida, saapui 13:10
Tapio Mitja

Muut saapuvilla olleet

Kummola Kalervo, valtuuston pj., poistui 15:38
Julin Sofia, valtuuston 1. vpj., poistui 15:38
Sangervo Julia, valtuuston 2. vpj., poistui 15:38
Minkkinen Minna, valtuuston 3. vpj., poistui 15:05
Jussila Anne-Mari, apulaispormestari, poistui 15:38
Mustakallio Jaakko, apulaispormestari, poistui 15:38
Porttikivi Ilkka, apulaispormestari, poistui 15:38
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja, esittelijä
Klami Laura, lakiasiainjohtaja, sihteeri
Herrala Leeni, hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Salmi Pekka, johtaja, saapui 13:09, poistui 14:58
Saari Regina, työllisyys- ja kasvujohtaja, saapui 13:09, poistui 14:38
Taverne Mari, palvelujohtaja, saapui 14:33, poistui 14:38
Ekholm Virpi, kiinteistöjohtaja, saapui 14:40, poistui 14:58
Vuojoilainen Arto, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja, saapui 14:40, poistui 14:58
Rantanen Teppo, johtaja, saapui 15:00, poistui 15:15
Pesä Perttu, tapahtumajohtaja, saapui 15:00, poistui 15:15
Nieminen Iitu, koordinaattori, saapui 15:00, poistui 15:15

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Jocka Träskbäck
Puheenjohtaja
§483

Laura Klami
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Elina Järvenpää

Vilma Järvisalo

Jocka Träskbäck
puheenjohtaja § 482 1) kohta

Leeni Herrala
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Yleisesti nähtäville 25.11.2025 www.tampere.fi.

Leeni Herrala, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 464

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 465

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Elina Järvenpää ja Vilma Järvisalo (varalle Kirsi Kaivonen ja Mitja Tapio).

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Elina Järvenpää ja Vilma Järvisalo (varalle Kirsi Kaivonen ja Ida Leino).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 24.11.2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 466

Valtuuston päätösten täytäntöönpano

TRE:17/00.00.03/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Hallintosihteeri Leeni Herrala, puh. 040 801 6102, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Valtuuston 10.11.2025 kokouksen täytäntöönpanolistan mukaiset toimeenpanoehdotukset hyväksytään.

Perustelut

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kuntalain 96 §:n mukaan jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Liitteet

1 Kh 17.11.2025 Valtuuston päätösten täytäntöönpanolista 10.11.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 467, 17.11.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto, § 59, 25.09.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 118, 22.10.2025

§ 467

Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035

TRE:4689/00.01.02/2025

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 467

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035 hyväksytään.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Pekka Salmelle ja työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saarelle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Ida Leino saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Asian käsittelyn kuluessa Johanna Loukaskorpi teki seuraavan muutosehdotuksen työllisyysstrategiaan (asian liitteeseen):

Sivun 14 otsikon "Sosiaalisesti ja eettisesti kestävä työllisyyden edistäminen" alla olevan kappaleen toinen virke muutetaan muotoon: "Huomiota tulee kiinnittää vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien, kuten ikääntyneiden, nuorten (erityisesti NEET-nuoret) ja osatyökykyisten työllistymisen edistämiseen."

Sivun 18 painopistealue 4. toisen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan muotoon: "Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat, kuten ikääntyneet, nuoret (erityisesti NEET-nuoret), osatyökykyiset ja heikomman kielitaidon omaavat ovat tärkeää työvoimaa kysyntäaloille."

Sivun 19 painopistealueen kärkitoimenpiteiden kolmas toimenpide, toinen virke muutetaan muotoon: "Erityishuomio kiinnitetään ikääntyneisiin, nuoriin ja osatyökykyisiin."

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kalle Kallio kannatti Loukaskorven tekemää ehdotusta.

Asian käsittelyn kuluessa Jocka Träskbäck teki seuraavan muutosehdotuksen työllisyysstrategiaan (asian liitteeseen):

Lisätään sivun 25 alkuun strategian painopistealueeseen "Yrittäjyyden ja pk-yritysten työllistämisen edellytysten parantaminen" kolmanneksi indikaattoriaksi "=> Työnantajayritysten määrä (indeksi: nyt -> tavoite, vuosiseurantana)".

Johanna Loukaskorpi kannatti Träskbäckin tekemää ehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko tehdyt muutosehdotukset hyväksyä yksimielisesti. Puheenjohtaja totesi muutosehdotusten tulleen hyväksytyiksi yksimielisesti. Muutettu työllisyysstrategia liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

Perustelut

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.2 § 1. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunkistrategiaa toteuttavista merkittävistä strategisista ohjelmista ja suunnitelmista.

Tiedoksi

Regina Saari, Atte Viinikka

Liitteet

- 1 Kh 17.11.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035
 - 2 Kh 17.11.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035 (päivitetty 17.11.2025)
-

Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto, 25.09.2025, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:

Saari Regina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Saari Regina, Työllisyys- ja kasvujohtaja

Päätösehdotus oli

Elinvoima ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto hyväksyy osaltaan Tampereen seudun työllisyysstrategian 2026 - 2035.

Esitetään elinvoima- ja osaamislautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026 - 2035 hyväksytään.

Työllisyysjaoston käsittelemä versio strategiasta saatetaan Tampereen seudun työllisyysalueen kuntiin tiedoksi ja hyödynnettäväksi kuntastrategioiden valmistelussa.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen seudun työllisyysstrategian laadintatyö vuosille 2026- 2035 käynnistettiin tammikuussa 2025. Työllisyysstrategia on Tampereen seudun ja työllisyysalueen yhteinen strategia. Tavoitteena on vahvistaa alueen työllisyyttä ja elinvoimaa. Strategian avulla pyritään luomaan yhteinen ymmärrys pitkän aikavälin työllisyyden edistämisen suuntaviivoista ja keskeisistä eri toimijatahojen toimenpiteistä. Työllisyysalueen osalta toimenpiteet tarkentuvat palvelusuunnitelmassa ja vuosisuunnitelmissa. Työllisyysalueen toiminta on lakisääteistä ja varsin säädeltyä, joten strategia ottaakin erityisesti kantaa siihen, miten asioita tehdään ja mitä niillä tavoitellaan.

Strategian valmistelutyö toteutettiin laajassa yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Strategian toteutuminen edellyttää yhteisiin tavoitteisiin ja kärkitoimenpiteisiin sitoutumista laajan toimijajoukon yhteistyönä. Strategian laatiminen on perustunut osallistaviin ja vuorovaikutteisiin työmenetelmiin sekä tiedon keräämiseen. Tärkeimpiä työmenetelmiä ovat olleet haastattelut, kyselyt ja työpajat. Kevään ja alkusyksyn 2025 aikana strategialle määritettiin alueen tavoitetilasta ja tilannekuvasta johdettu visio, keskeiset tavoitteet ja kärkitoimenpiteet. Strategialle laadittiin myös toimintaperiaatteet ja arviointimalli strategian toimeenpanoon ja vaikutusten todentamiseksi. Strategiatyön konsultteina ovat toimineet MDI/FCG Finnish Consulting Group Oy alihankkijanaan Mikko Kesä Oy.

Strategiatyön lähtökohtina korostuivat erityisesti seuraavat asiantuntijahaastatteluissa ja -kyselyssä tunnistetut kehityksen ajurit:

- *Ekosysteemin voimavarojen turvaaminen ja ohjaaminen samaan suuntaan*
- *Asiakaslähtöiset, vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut*
- *Työllisyyden, osaamisen ja elinvoiman kehittämisen yhteys*
- *Tulevaisuusorientaatio ja ennakointi*
- *Vaikuttavuustieto johtamisen välineenä*
- *Kuntien ja muiden toimijoiden osallistaminen ja sitouttaminen*

Työllisyysstrategian valmistelussa on huomioitu myös työllisyyden hoidon valtakunnalliset tavoitteet sekä olemassa olevat alueen strategiat ja valmisteilla olevat strategiat.

Strategian laadintaprosessi koostui laajoista osallistavista ja dialogisista työpajoista, asiantuntijaryhmien työkokouksista sekä strategialuonnoksen vuorovaikutteisista esittelytilaisuuksista eri tilaisuuksista alueella. Viiteen toteutettuun työpajaan osallistui noin 100 eri henkilöä eri organisaatioista. Heistä useimmat osallistuivat kaikkiin työpajoihin.

Työllisyysjaosto on osallistunut työllisyysstrategian valmisteluun kokouksissaan 19.2.2025 ja 19.3.2025. Lisäksi työllisyysstrategialuonnos on esitelty uudelle työllisyysjaostolle 27.8.2025. Elinvoima- ja osaamislautakunta on käsitellyt työllisyysstrategian valmistelua 16.4.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ja lisäksi strategian valmistelua on käsitelty kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa 28.4.2025 ja 1.9.2025.

Työllisyysstrategian visiona on kasvu. Työllisyysstrategialla tuetaan Tampereen seudun työpaikkojen ja työllisten määrän kasvua. Kasvulla haetaan mahdollisimman korkeaa ja laadukasta työllisyysastetta. Työllisyysasteen laatu tarkoittaa työpaikkojen määrän ohella tehtyjen työtuntien määrän kasvattamista eli kokoaikaista työtä, joka vastaa työnantajien tarpeiden ohella työntekijöiden tarpeisiin ja osaamiseen.

Työllisyyden kasvu nojaa pitkälti seudun kärki- ja kasvualueisiin, jotka on määritelty Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategiassa (Uuden edellä 2026–2030). Osaavalla ja työnantajien tarvitsemalla työvoimalla luodaan uusia kasvun ja investointien edellytyksiä. Kasvu mahdollistetaan ennakoimalla työnantajien lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin osaamis- ja työvoimatarpeet. Osaavan työvoiman saatavuudesta huolehditaan alueen strategisille kärkitoimialoille, suurille kysyntäaloille ja pk-yritysten erilaisiin tarpeisiin. Lisäksi edistetään kasvuyrittäjyyttä. Osaavaa työvoimaa yritysten ja muiden työnantajien tarpeisiin saadaan alueelta, muualta Suomesta sekä ulkomailta.

Kasvuvisio toteutetaan kääntämällä työvoiman tarjonnan, koulutuksen ja työllisyyden edistämisen sekä työvoimapalveluiden toimintamallit ja -periaatteet laajasti kysyntälähtöisiksi. Tämä tarkoittaa työnantajien työvoima- ja osaamistarpeita asettamista työvoiman tarjonnan lähtökohdaksi. Näitä tarpeita ennakoidaan ja kartoitetaan laajasti eri toimijoiden yhteistyönä tietoja ja osaamista jakaen. Muutoksella tavoitellaan toiminnan ja palvelujen asiakaslähtöisyyttä, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Työllisyysstrategiassa on määritelty viisi painopistealuetta ja jokaiselle painopistealueelle omat kärkitoimet seuraavasti:

Turvataan osaavan työvoiman saatavuus lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä

- Vahvistetaan koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja koulutuksesta työmarkkinoille siirtymiä.
- Panostetaan osaajien houkutteluun kansallisesti ja kansainvälisesti sekä osaamisen pitovoimaan alueen kärkialojen ja työvoiman kysyntäalojen tarpeet huomioiden
- Vahvistetaan alueen tunnettuutta ja tehdään alue houkuttelevammaksi ja tunnetummaksi kv-yrityksille, kansainvälisille erityisosaajille sekä pääomille
- Taloudellisesti kestäväillä, vaikuttavilla ja tehokkailla palveluilla sekä tehostamalla työnvälitystä varmistetaan olemassa olevien työvoimavarantojen ja työnhakijoiden pääsy työmarkkinoille

Parannetaan työmarkkinoiden toimintaa ja kohtaantoa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Lisätään asiakkaiden omatoimisuutta sekä työmarkkinoiden vastaanottavuutta.
- Ehkäistään ennalta kohtaanto-ongelmien syntyä ja parannetaan palvelujen työllisyysvaikuttavuutta
- Kehitetään työllisyysalueen sisäistä ja alueiden välistä yhteistyötä työmarkkinoiden toiminnan parantamiseksi.

Edistetään yrittäjyyden ja pk-yritysten työllistämisen edellytyksiä

- Kontaktoidaan aktiivisesti yrityksiä, luodaan kumppanuuksia ja parannetaan suunnitelmallista asiakkuudenhoitoa ja palveluiden koordinointia työnantajien suuntaan
- Rakennetaan palvelut paremmin yritysten tarpeisiin mukautuviksi ja yritysyksilöllisiksi.
- Kehitetään alkavien yritysten ja työnantajien palveluja
- Parannetaan kasvuyrittäjyyden ekosysteemien toimintaedellytyksiä sekä kasvuyritysten palveluita

Huolehditaan työllisyydestä sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla

- Toteutetaan haastavassa työmarkkina-asemassa olevien palvelut työnantajalähtöisesti ja vahvistetaan työpaikkojen vastaanottavuutta.
- Laajennetaan vaikuttavuus- ja tulosperusteisia palveluhankintoja vaikeasti työllistyvien palveluihin. Ohjataan palvelutuottajamarkkinoita toimimaan kysyntälähtöisemmin.
- Lisätään täsmäkoulutusta ja työssäoppimista työttömien saamiseksi työmarkkinoille. Erityishuomio kiinnitetään nuoriin ja osatyökykyisiin.
- Vaikutetaan kansallisen tason sääntelyyn ja ohjaukseen
- Tiivistetään kuntien, työllisyysalueen ja hyvinvointialueen yhteistyötä heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi.

Vahvistetaan yhteistyön ja tiedolla johtamisen edellytyksiä

- Rakennetaan toimiva, joustava ja rajaton koko työllisyysaluetta palveleva ekosysteeminen rakenne, joka pystyy reagoimaan nopeasti muuttuviin tarpeisiin.
- Sitoutetaan henkilöstö ja eri toimijat strategiaan ja vahvistetaan uudenlaista toimintakulttuuria
- Panostetaan dataan ja tiedon hyödyntämiseen tiedolla johtamisen ja päätöksenteon tukena
- Määritetään eri toimijoiden roolit strategian toteutukseen, kytketään toteutus osaksi toimijoiden vuosisuunnittelua ja seurataan strategian toteutumista toimijakohtaisten avainmittareiden avulla

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Strategian tavoitteiden onnistunut toteuttaminen edellyttää koko verkoston osallistumista toimenpiteiden toteutukseen. Strategian sisältöjä tarkennetaan Tampereen kaupungin alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa sekä vuosittain laadittavissa vuosisuunnitelmissa. Lisäksi kunkin Tampereen seudun kunnan toivotaan toimeenpanevan strategian tavoitteita ja kärkitoimia osaltaan. Strategian toimeenpanoa tehdään myös vahvassa yhteistyössä muun kumppanuusverkoston kanssa.

Tiedoksi

Elinvoima- ja osaamislautakunta, työllisyysalueen kunnat

Kokouskäsitteily

Asian esittelijä Regina Saari teki seuraavan muutoksen päätöksen otsikkoon, päätösehdotukseen, perusteluihin ja liitteeseen: Työllisyysstrategia 2025-2035 korjataan muotoon: Työllisyysstrategia 2026-2035.

Puheenjohtaja totesi näin muutetun otsikon, päätösehdotuksen, perusteluiden ja liitteen toimivan asian käsittelyn pohjana.

Jaakko Mustakallio teki seuraavan muutosehdotuksen: Liitteeseen sivulle 25 lisätään otsikon "Työllisyydestä huolehtiminen sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla" alle uusi mittari: "Heikossa työmarkkina-asemassa olevien määrä työllistymistä edistävissä ja työllistymistä tukevissa palveluissa (indeksi: nyt -> tavoite, vuosiseurantana)".

Veera Kiretti kannatti Mustakallion ehdotusta.

Jaosto hyväksyi yksimielisesti Mustakallion muutosehdotuksen.

Liitteet

1 Liite Tyja 25.9.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026 - 2035

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 22.10.2025, § 118

Valmistelijat / lisätiedot:
Saari Regina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle, että Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035 hyväksytään.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus, työllisyysalueen kunnat

Liitteet

1 Liite elosa 22.10.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 468, 17.11.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 119, 22.10.2025

§ 468

Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

TRE:5358/14.05.00/2025

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 468

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Mari Taverne, puh. 040 801 2686, työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035 hyväksytään.

Kokouskäsitteily

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Pekka Salmelle, työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saarelle ja palvelujohtaja Mari Tavernelle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.1 § kohtien 16.–18. mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on ohjata strategisesti merkittäviä työllisyys- ja elinkeinopolitiikan linjauksia sekä strategista korkeakoulupolitiikkaa. Hallintosäännön 14.2 § 1. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunkistrategiaa toteuttavista merkittävistä strategisista ohjelmista ja suunnitelmista.

Tiedoksi

Regina Saari, Mari Taverne, Laura Ojanen

Liitteet

1 Kh 17.11.2025 Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 22.10.2025, § 119

Valmistelijat / lisätiedot:

Saari Regina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle, että Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035 hyväksytään.

Perustelut

Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan laatiminen vuosille 2026–2035 aloitettiin tammikuussa 2025. Tiekartta on jatkumoa Tampereen kaupungin kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategiselle ohjelmalle. Tiekartta linjaa määrälliset tavoitteet ja vaikuttavat toimenpiteet jo Tampereella asuvien kansainvälisten kuntalaisten työllistymisen edistämiseksi, Tampereen pitovoiman vahvistamiseksi ja uusien kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi valituista kohdemaista. Konsultteina työssä ovat Mikko Kesä Oy ja Innolink Research Oy. Tiekartta pohjautuu Tampereen seudun työllisyysstrategiaan ja se on yhteensovitettu Tampere Welcoming City -kehitysohjelman kanssa.

Tiekartan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä ja tiekartan valmistelussa on ollut mukana keskeisten sidosryhmien edustajat. Tiekartan laadintaprosessissa on hyödynnetty työpajamuotoista työskentelyä, pienempiä asiantuntijaryhmien kokouksia ja keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien edustajien yksilöhaastatteluja. Yrityksien ja kansainvälisten tamperelaisten näkemyksistä koottiin laaja kyselyaineisto. Lisäksi tiekartan pohjalla on hyödynnetty kattavasti monipuolista tutkimus- ja selvitysaineistoa.

Elinvoima- ja osaamislautakunta on käsitellyt kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan valmistelua 16.4.2025. Valmistelua on käsitelty kaupunginhallituksen kehittämiskokouksessa 1.9.2025.

Tiekartta asettaa vuosille 2026 - 2035 tavoitteet kansainvälisen työvoiman määrän kasvattamiseksi ja pitovoiman vahvistamiseksi. Keskiössä on työllisyysstrategian mukaisesti kysyntälähtöisyys: kansainvälisellä osaavalla työvoimalla vastataan alueen kysyntä- ja kärkealojen työvoimatarpeisiin. Tiekartan tavoitteena on, että yhä useampi yritys hyödyntää kansainvälistä osaavaa työvoimaa, alueen työmarkkinat vastaavat maahan muuttaneiden odotuksia ja työllistyminen on sujuvaa. Kestävää ja laadukasta työllisyysasteen nousua tavoitellaan maahan muuttaneiden yrittäjien, yritysten omistajien sekä ylimmän johdon ja asiantuntijoiden määrän kasvulla. Pitovoimaa tukee Tampereen kaupunkikuvan vahvuudet ja toimivat saavutettavat peruspalvelut.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiekartan tavoitteet saavutetaan yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa seuraavilla toimenpidekokonaisuuksilla:

- Työllisyysstrategian painopistealueiden toimeenpano
 - Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
 - Työmarkkinoiden toiminnan ja kohtaannon parantaminen
 - Yrittäjyyden ja pk-yritysten työllistämisen edellytyksien edistäminen
 - Sosiaalisesti ja eettisesti kestäväan työllisyyteen panostaminen
 - Yhteistyön ja tiedolla johtamisen edellytyksien parantaminen
- Palvelujen laajentaminen vastaamaan kansainvälisen työvoiman kasvua International House Tampereen brändiä, toimintamallia ja palveluja kehittämällä
 - Palvelut osana kansainvälisen osaamisen ja työvoiman houkuttelua
 - Palvelut turvaamassa sujuvia siirtymiä työmarkkinoille ja yrittäjyyteen
 - Palvelut yrityksille ja muille työnantajille
- KV-tilannekuvan ja erityisasiantuntemuksen vahvistaminen
 - Kärki- ja kysyntäalojen sekä pk-sektorin työvoimatarpeet kansainvälisen työvoiman tarpeiden näkökulmasta
 - Asiakasymmärrys ja kokemusperäinen tiedon kokoaminen: työnantaja- ja työnhakija-asiakkaat sekä opiskelijat
 - Osaajien houkutteluun ja kohdemaatyöhön liittyvä analytiikka. Suomen ja Tampereen vetovoimatekijöiden vaikutusten seuranta toteutuneeseen muuttoliikkeeseen.
 - Strategiayhteensopivuus verkostomaisessa toimintaympäristössä sekä kansallinen ja kansainvälisen tutkimustiedon hyödyntäminen
 - Lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja ilmiöiden hallinta sekä näihin liittyvät eettiset kysymykset
- Vastaanottavien ja vetovoimaisten työmarkkinoiden kehittäminen kansainvälisille osaajille
 - Aktiivista asian esillä pitämistä ja erillispalveluiden tuotteistamista: kansainväliset rekrytointimahdollisuudet näkyväksi osaksi työnantajille suunnattuja kaupungin ja työllisyysalueen työantajapalveluita sekä seudun ja kuntien elinkeinopalveluita
 - Yhden luukun kokonaisvaltaista palvelumallia KV-rekrytointitoimeksiantoihin, huomioiden yksityisten henkilöstöpalvelualan ja oppilaitosten toimintaedellytysten vahvistuminen
 - Tilannekuvan ylläpitämistä yritysten tarpeista sekä uudenlaista analytiikka tunnistetaan KV-rekrytointipotentiaalisia yrityksiä
 - Viestintää ja markkinointia sekä erillistapahtumia
- Työvoiman houkuttelun kohdemaamallin rakentaminen ja palvelupolut työmarkkinoille
 - Ennakointi kansainvälisen rekrytoinnin tarpeista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Kohdemaiden päivittyvä analyysi vuosittain
- Kohdemaihin luodaan strategisen ja operatiivisen tason kumppanuusyhteistyö
- Proaktiivinen yhteistyö Work-in-Finland verkostossa, valtion palveluiden ja mahdollisuuksien (mm rahoitusinstrumentit) täysimääräinen hyödyntäminen
- Alueen toimijoiden koordinointi kohdemaihin suuntautuvissa toimenpiteissä.
- Osaajien houkuttelutapahtumat ja aktiviteetit valituissa kohdemaissa
- Työmarkkinoiden vastaanottavuustyö ja työnantajien valmiuksien parantaminen
- Työvoiman hyväksikäytön ehkäisyyn liittyvät ennakoivat toimet.
- Työmarkkinoille ja alueelle asettautumiseen liittyvien palveluiden ja kumppanuuksien kokonaiskoordinointi

Kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan tavoitteiden onnistunut toteuttaminen edellyttää koko verkoston osallistumista toimenpiteiden toteutukseen. Tiekartan tavoitteita tarkennetaan Tampereen kaupungin alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa sekä vuosittain laadittavissa vuosisuunnitelmissa.

Tiedoksi

Regina Saari, Mari Taverne, Laura Ojanen

Kokouskäsittely

Kaarlo Nisso poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Liite elosa 22.10.2025 Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 469

Tammenlehväsäätiö sr:n ja kaupungin välinen yhteistyösopimus

TRE:4022/00.01.06/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, puh. 0400 205 044 ja kehityspäällikkö Jani Kiiskilä, puh. 050 350 3029, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva Tampereen kaupungin ja Tammenlehväsäätiö sr:n välinen, 9.9.2025 ja 11.9.2025 allekirjoitettu ehdollinen yhteistyösopimus hyväksytään.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän kiinteistöjohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Virpi Ekholm.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Pekka Salmelle, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle ja kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.6.2022 § 93 Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2022–2025, jonka kohdassa 3.2.3 Hankekehittäminen todetaan, että kaupunki pyrkii edistämään yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja kasvun suuntaamista ensisijaisesti aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle.

Sopimusalueen tontit sijaitsevat Petsamossa Kekkosen tien, Veteraanipuiston ja Kaupinojanpuiston rajaamalla alueella. Sopimusalueella on voimassa asemakaavat nrot 7401 ja 8140. Sopimusalue käsittää Tammenlehväsäätiölle vuokratun tontin 837-121-340-23, joka on palvelurakennusten korttelialuetta (P-3), ja kaupungin omistamat ja hallinnoimat tontit 837-121-340-17 ja 837-121-340-22. Kaupungin omistamat tontit ovat sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevia korttelialueita (YS-5). Tontin vuokralainen ja kaupunki ovat jättäneet kaavamuutoshakemuksen 18.2.2016 sekä uudistaneet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hakemuksen 5.8.2025. Vuokralainen ja kaupunki esittävät sopimusalueen täydennysrakentamista asumiseen. Nykyisten rakennusten käyttötarkoituksia on tarpeen muuttaa paremmin nykykäyttöön soveltuviksi. Tavoitteena on saada lisäksi sopimusalueelle asumisen mahdollistavaa uutta rakentamista.

Yhteistyösopimuksella osapuolet kehittävät aluetta yhdessä kiinteistörajoista välittämättä. Ennen kaavaluonnoksen tai -ehdotuksen nähtäville asettamista kaupunki ei voi tehdä sitovia sopimuksia kaavan toteuttamiseen liittyvistä kysymyksistä. Yhteistyösopimuksella sovitaan ainoastaan asemakaavamuutoksen käynnistämisestä ja periaatteista koskien tulevaa rakennusoikeuden luovutusta. Tarkemmin asiasta sovitaan kaavaluonnoksen tai -ehdotuksen oltua julkisesti nähtävillä.

Kiinteistötoimi on laatinut liitteen mukaisen kaupungin ja Tammenlehväsäätiö sr:n välisen 9.9.2025 ja 11.9.2025 allekirjoitetun ehdollisen yhteistyösopimuksen.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.2 §:n 29. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää merkittävien sopimusten hyväksymisestä.

Tiedoksi

Tammenlehväsäätiö sr, Pekka Salmi, Virpi Ekholm, Arto Huovila, Jarmo Viljakka, Heli Toukoniemi, kitiatalous, Mikko Rantanen, Paula Frank

Liitteet

1 Kh 17.11.2025 Yhteistyösopimus, Tampereen kaupunki ja Tammenlehväsäätiö sr

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 470

Suurtapahtumien tilannekatsaus

TRE:607/00.01.03/2025

Valmistelija / lisätiedot:

Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Tapahtumajohtaja Perttu Pesä, puh. 050 587 6200, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Suurtapahtumakatsaus ja sen sisältämät tulevat tapahtumahaut merkitään tiedoksi ja hyväksytään jatkovalmistelun pohjaksi.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, tapahtumajohtaja Perttu Pesälle ja koordinaattori litu Niemiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Minna Minkkinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala totesi, että asian liitteeseen on tehty päivityksiä esityslistan julkaisun jälkeen. Liitettä käsiteltiin kokouksessa ja se liitetään pöytäkirjalle.

Puheenjohtaja totesi päivitetyn liitteen olevan asian käsittelyn ja päätöksenteon pohjana.

Perustelut

Tampereen kaupungin tavoitteena on olla kansainvälisen tason tapahtumien ja kulttuurin keskittymä, jossa elämysten äärelle houkutellaan ympäri vuoden. Kaupunki toimii aktiivisesti vahvistaakseen ja kansainvälistääkseen tapahtumatarjontaa ja tavoittelee Tampereelle lisää suur tapahtumia. Suurtapahtumakatsaus annetaan kaupunginhallitukselle 1–3 kertaa vuodessa. Katsaus perustuu suur tapahtumatyöryhmän työskentelyyn, jossa käydään säännöllisesti läpi haettavia ja toteuttavia tapahtumia.

Esittelyyn tuodaan suur tapahtumatyöryhmän suosittelemat tapahtumahaut tuleville vuosille ja päätetään niihin osallistumisesta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asian liite on salassa pidettävä viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetyn lain 24 § 1 momentin 17-kohdan perusteella.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Iina Ojala, Perttu Pesä, Iitu Nieminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 471

Tampereen kaupungin suur tapahtumayhteistyön periaatteet

TRE:5765/12.03.03/2025

Valmistelija / lisätiedot:

Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Tapahtumajohtaja Perttu Pesä, puh. 050 587 6200, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin suur tapahtumayhteistyön periaatteet merkitään tiedoksi.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, tapahtumajohtaja Perttu Pesälle ja koordinaattori Iitu Niemiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Tampereen kaupungin tavoitteena on olla kansainvälisen tason tapahtumien ja kulttuurin keskittymä, jossa elämysten äärelle houkutellaan ympäri vuoden. Kaupunki toimii aktiivisesti vahvistaakseen ja kansainvälistääkseen tapahtumatarjontaa ja tavoittelee Tampereelle lisää suur tapahtumia sekä toimii harkinnanvaraisesti yhteistyökumppanina kaupunkiin haettaville kansainvälisille ja kansallisille suur tapahtumille tai muilla tavoin merkittäville tapahtumille, joiden nähdään tukevan kaupungin strategisia tavoitteita.

Suur tapahtumien kanssa tehtävät yhteistyökumppanuudet ovat viime vuosina menneet suurin harppauksin eteenpäin, ja niihin liittyviä periaatteita on päivitetty vastaamaan tämän päivän juridisia ja taloudellisia vaatimuksia.

Kaupunginhallitukselle esitellään kokouksessa suur tapahtumayhteistyön päivitetty periaatteet.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Iina Ojala, Perttu Pesä, Iitu Nieminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Kh 17.11.2025 Suurtaapahtumayhteistyön periaatteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 472

Tampereen kaupungin pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma

TRE:5677/00.01.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Anna-Maija Väänänen, puh. 044 430 9932, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva Tampereen kaupungin pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma hyväksytään.

Perustelut

Kaupungin taseen omaisuuserät eli vastaavat jaetaan niiden käyttötarkoituksen ja suunnitellun vaikutusajan perusteella pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin sekä toimeksiantojen varoihin. Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena.

Pysyvien vastaavien kirjanpidossa noudatetaan kirjanpitolain lisäksi kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeita taseen laatimisesta, pysyvien vastaavien ja ympäristöasioiden kirjaamisesta. Pysyvien vastaavien laskentaohje kokoaa yhteen pysyvien vastaavien kirjanpitoa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Laskentaohjeen tarkoituksena on antaa tarkentavat ohjeet kirjanpitolainsäädännön sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden soveltamisesta kaupungin kirjanpitoon ja talousarvioon siltä osin kuin ne koskevat pysyvien vastaavien erien käsittelyä ja suunnitelman mukaisia poistoja.

Konsernihallinnon talousyksikkö vastaa pysyvien vastaavien ohjauksesta ja antaa tarvittaessa lisätietoja ohjeen soveltamisesta. SAP-järjestelmään ja pysyvien vastaavien kirjauskäytäntöihin liittyvissä kysymyksissä lisätietoja antaa Monetra Pirkanmaa Oy.

Pysyvien vastaavien laskentaohjetta on täsmennetty aktivoitavien suunnittelu- ja kehittämismenojen osalta niin, että keskeneräiset valmistumattomat suunnittelumenot ja muut vastaavat menot kirjataan suoran arvonalentumisen sijaan pois taseelta ja kirjaamistavoista ohjeistetaan erikseen omassa kappaleessaan. Kirjaamistapoina voi olla

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

mutakin tapoja kuin arvonalentuminen, johon ohjeessa virheellisesti ohjeistettiin tässä kohti. Lisäksi ohjeen viittaus uusiin kiinteistöinvestointien arvonalisävero-ohjeistuksiin on päivitetty.

Pysyvien vastaavien laskentaohjeen liitteenä olevaan poistosuunnitelmaan on tehty muutoksia. Maa- ja vesialueissa on poistettu turhana tekstinä maininnat vuokrattujen kiinteistöjen liittymismaksuista. Rakennusten poistosuunnitelmaan on lisätty hallinto- ja laitosrakennusten perusparannukset. Kyseiselle hyödykeryhmälle määritellään poistoaikaksi 5-15 vuotta. Aiemmin hallinto- ja laitosrakennusten poistoaikana on käytetty muiden rakennusten poistoaikaa 10 vuotta, mutta teknistaloudellinen pitoaika arvioidaan laajasti perusparannettavissa kohteissa (esim. koulut) usein merkittävästi pidemmäksi ja toisaalta pienemmissä hankkeissa lyhyemmäksi. Muutos tulee voimaan vuoden 2026 alusta ja sitä sovelletaan sen jälkeen valmiiksi käyttöomaisuudeksi kirjattavissa kohteissa. Perusparannuskohteille ei ole erikseen määritelty ohjeellista poistoaikaa kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän pysyvien vastaavien kirjaamisesta (31.10.2023). Lisäksi vuonna 2024 hyväksytyssä poistosuunnitelman päivityksessä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta poistosuunnitelmasta poistettiin luokka 'Vedenjakeluverkosto' Tampereen Vesi Liikelaitoksen toimintojen yhtiöittämisen myötä. Käyttöomaisuuden tarkistuksissa kävi kuitenkin ilmi, että kaupunkiympäristön palvelualueella on käyttöomaisuutta hyödykeryhmässä vedenjakeluverkosto. Vedenjakeluverkosto lisätään takaisin poistosuunnitelmaan 20 vuoden poistoajalla.

Aktivointiraja pysyy ennallaan eli 10 000 eurossa.

Tämä päätös korvaa samasta asiasta tehdyn kaupunginhallituksen päätöksen 8.4.2024 § 152 Tampereen kaupungin pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma, Dnro TRE:1455/00.01.01/2024.

Hallintosäännön (2.9.2025) 65 §:n mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat sekä vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Tiedoksi

Reija Linnamaa, Mikko Koskela, Anna-Maija Väänänen

Liitteet

- 1 Kh 17.11.2025 Pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma 1.1.2026
- 2 Kh 17.11.2025 Omaisuusluokat ja poistosuunnitelma 1.1.2026
- 3 Kh 17.11.2025 Pysyvien vastaavien laskentaohje ja poistosuunnitelma muutosmerkinnöillä
- 4 Kh 17.11.2025 Omaisuusluokat ja poistosuunnitelma muutosmerkinnöillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 473, 17.11.2025

Yhdyskuntalautakunta, § 277, 21.10.2025

§ 473

Valtuustoaloite polkupyöräilijöiden ja sähköpotkulaudoilla ajavien ajamisen poistamiseksi yksisuuntaisilla kaduilla vastavirtaan – Arto Grönroos ym.

TRE:1724/08.00.01/2025

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 473

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Timo Seimelä, 040 758 2104, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Arto Grönroosin ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Arto Grönroos, Timo Seimelä, Pekka Stenman, Sanna Ovaska

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 21.10.2025, § 277

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Arto Grönroosin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuutettu Arto Grönroos ja viisi muuta allekirjoittajaa esittävät 13.3.2025 jättämässään valtuusaloitteessa, että Tampereen kaupunki poistaa polkupyöräilijöiden ja sähköpotkulaudalla ajavien ajamisen yksisuuntaisilla kaduilla vastavirtaan.

Vuonna 2020 uudistettu tieliikennelaki ja sen myötä päivitetty valtakunnallinen pyöräliikenteen suunnitteluohje ovat mahdollistaneet mm. kaksisuuntaisen pyöräliikenteen sallimisen muulle ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisella kadulla. Kaupunki kartoitti kantakaupungissa yksisuuntaisten katujensa sopivuuden kaksisuuntaiseen pyöräilyyn ja valitsi potentiaalisimmat toteutukseen. Lähtökohtaisesti kaksisuuntainen pyöräliikenne sallitaan niillä yksisuuntaisilla kaduilla, joilla moottoriajoneuvoliikenteen määrä on riittävän pieni, nopeusrajoitus alhainen ja uuden järjestelyn toteutuskustannukset maltilliset. Tavoitteena on parantaa kohteiden saavutettavuutta pyörällä, lisätä pyöräilyn houkuttelevuutta ja vähentää jalkakäytävällä pyöräilyä. Vastavirtapyöräilyn mahdollistavia katuja on Tampereen keskustassa tällä hetkellä yli 30 kappaletta.

Tampere on tutkinut yksisuuntaisten katujen kaksisuuntaisen pyöräliikenteen vaikutuksia 2020-2022 ja uudestaan 2025. Tampereen kaupunki tutki vuosien 2020-2022 aikana, miten kaksisuuntainen pyöräily yksisuuntaisilla kaduilla vaikutti liikkujiin. Kohteista valittiin viisi, jossa tehtiin videokuvauksia ennen ja jälkeen kaksisuuntaisen pyöräliikenteen järjestelyn käyttöönottoa. Valitut kadut olivat Sukkavartaankatu, Ojakatu-Pellavatehtaankatu, Aleksanterinkatu, Kaskitie ja Lähteenkatu. Apuna videoiden läpikäynnissä oli älykäs hahmontunnistus. Näin saatiin käytyä läpi iso määrä videoaineistoa ja saatiin selville esimerkiksi järjestelyjen vaikutus jalkakäytävällä pyöräilyn yleisyyteen sekä auto- ja pyöräliikenteen nopeuksiin ja kulkusuuntiin. Lisäksi tarkasteltiin pyöräliikenteen paikkaa, ajosuuntia ja määrää. Onnettomuuksia ei tutkimusaikana tapahtunut, mutta videoista nähtiin muut mahdolliset kulkijoiden väliset konfliktit, kuten äkilliset väistötilanteet.

Videokuvauksista saatujen tulosten mukaan jalkakäytäväpyöräily väheni kaikilla tarkastelluilla kaksisuuntaisen pyöräliikenteen mahdollistavilla kaduilla. Samalla ajoradalla pyöräilevien määrä uudessa ainoastaan pyörille sallitussa suunnassa kasvoi. Videokuvaukset vahvistivat oletusta, että kaksisuuntainen pyöräily on toimivinta niillä yksisuuntaisilla kaduilla, joilla autoliikenteen määrä ja ajonopeudet ovat maltillisia. Videokuvausten ja niitä täydentävien käyttäjäkyselyjen perusteella molemmiin puolin katua pysäköidyt autot ilman väistämisen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

mahdollistavia välejä ja ahdas katutila hankaloittavat kaksisuuntaista pyöräilyä. Tämä nousi Tampereella esille esimerkiksi Sukkavartaankadulla ja Ojakadulla.

Uuden järjestelyn nähtiin 2020-2022 toteutettujen videokuvausten mukaan lisäävään ajoradalla pyöräilyä myös suunnassa, joka oli ollut pyöräliikenteelle jo aiemmin sallittu. Pyöräilymäärät kasvoivat selvimmin Lähteenkadulla, jossa kaksisuuntainen pyöräily mahdollistui jo vuonna 2020. Lähteenkadulla Salhojankadun risteyksen mittauspisteessä jalkakäytävällä pyöräily väheni 29 % -> 4 % ja pyöräilymäärät kolminkertaistuivat. Muilla kaduilla muutos pyöräilijöiden kokonaismäärässä ei ollut yhtä selkeä, mutta jonkin verran pyöräilijöiden määrät kasvoivat kaikissa tutkituissa kohteissa. Todennäköisesti pyöräilijöiden määrät tulevat kasvamaan myös muissa kohteissa liikennejärjestelyjen tullessa tutummiksi käyttäjille.

Parhaillaan on käynnissä tutkimushanke ”Uusien infra- ja liikenteenohjausratkaisujen turvallisuus ja vaikutukset Tampereella”. Kaksisuuntainen pyöräily yksisuuntaisilla kaduilla on yksi tutkimushankkeessa tarkasteltavista ratkaisuista. Vastavirtapyöräilyn osalta tavoitteena on ensisijaisesti arvioida toteutettujen ratkaisujen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja selvittää, miten hyvin ratkaisulle asetetut muut tavoitteet ovat toteutuneet. Kaksisuuntaiselle pyöräliikenteelle yksisuuntaisilla kaduilla asetettuja tavoitteita ovat olleet esimerkiksi ajonopeuksien lasku tai jalkakäytävillä pyöräilyn väheneminen. Lisäksi kartoitetaan ratkaisun tunnettuutta, käytön yleisyyttä ja oikeellisuutta sekä uusiin ratkaisuihin liittyvää käyttäjien koettua turvallisuutta.

Tavoitteena on myös tuottaa tietoa päättäjille vastavirtapyöräilyn ja muiden uusien suunnitteluratkaisujen toimivuudesta ja turvallisuudesta päätöksenteon ja toimenpiteiden edistämisen tueksi. Hankkeen tavoitteena on lisäksi kehittää kaupungin seurannan ja vaikutustenarvioinnin menetelmiä. Tutkimushankkeessa tarkasteltiin tarkemmin kuutta katuja, joista oli kattavimmin lähtötietoja hyödynnettäväksi. Nämä kadut ovat Lähteenkatu, Pellavatehtaankatu, Sukkavartaankatu, Ojakatu, Aleksanterinkatu ja Kaskitie.

Hankkeessa toteutettujen kaikille avoimen asukaskyselyn, Tampereen raadin ja some-gallupin mukaan vastavirtapyöräilyratkaisu on hyvin tunnettu Tampereella, ja vastaajat tuntevat siihen liittyvät liikennesäännöt. Mielipiteet ratkaisun turvallisuudesta jakautuu selkeästi. Noin kolmasosa asukkaista kokee ratkaisun turvalliseksi, vajaa kolmasosa turvattomaksi ja kolmasosa ei osaa sanoa. Säännöllisesti pyöräilevistä puolet kokee ratkaisun turvalliseksi ja toinen puoli ei osaa sanoa tai kokee turvattomaksi. Keskimääräistä turvallisemmaksi vastavirtapyöräilyn kokivat pyöräilijät sekä vastaajat, jotka käyttävät vastavirtapyöräilyn katuja. Keskimääräistä turvattommaksi kokivat moottoriajoneuvolla ajavat sekä vastaajat, jotka eivät ole käyttäneet vastavirtapyöräilyn katuja. Vaikka osa liikkujista kokee vastavirtapyöräilyn

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

turvattomaksi, ei näillä kaduilla ole viiden vuoden aikana tapahtunut kuin yksi poliisin tietoon tullut onnettomuus, joka tapahtui risteysalueella, jossa vastavirtapyöräilyn salliva katuosuus alkaa/loppuu. Ratkaisun oikeaoppisessa käytössä on kuitenkin vielä parannettavaa. Enemmistö pyöräilijöistä käyttää ajorataa molempiin suuntiin ajaessaan, mutta kaikilla kaduilla tapahtuu myös jalkakäytävällä ajamista.

Molempien tutkimusten johtopäätelmiä ovat olleet mm. :

- Kaikilla yksisuuntaisilla kaduilla, joilla mahdollistetaan kaksisuuntainen pyöräliikenne, tulee ratkaisun toimivuus ja turvallisuus tarkastella jonkin ajan kuluttua ratkaisun käyttööntä. Ratkaisun toimivuus ja turvallisuus on selkeästi hyvin katukohtaista. Mikäli ratkaisu ei jostain syystä toimi tietyllä kadulla, on suositeltavaa harkita vastavirtapyöräilyn poistamista.
- Vastavirtapyöräilyn käytölle kaduilla kannattaa määrittää tarkat kriteerit, jotka liittyvät esimerkiksi käyttäjämääriin ja kadunvarsipysäköintiin sekä kadun päiden risteysjärjestelyihin.
- Tiedotusta ratkaisusta ja sen liikennesäännöistä on suositeltavaa jatkaa, jotta ymmärrys ja tietämys lisääntyvät kaikissa käyttäjäryhmissä. Vaikka iso osa tamperelaisista tunnistaa ratkaisun, saattaa liikennesääntöjen tuntemisessa ja ratkaisun ymmärtämisessä olla kuitenkin parannettavaa.

Tutkimustulosten ja liikenneonnettomuustietojen mukaan ei ole mitään perusteita liikenneturvallisuuden perusteella kokonaan kieltää vastavirtapyöräilyä kaikilta yksisuuntaisilla kaduilla. Ratkaisun toimivuus ja turvallisuus on selkeästi hyvin katukohtaista, joten käymme kaikki tähän mennessä toteutetut kadut läpi ja arvioimme ratkaisun toimivuuden. Mikäli ratkaisu ei jostain syystä toimi tietyllä kadulla, poistamme vastavirtapyöräilyn mahdollisuuden. Sukkavartaankatu on noussut molemmissa tutkimuksissa esille katuna, jossa vastavirtapyöräilyratkaisua ei ole koettu oikein toimivana eikä turvallisena. Kadulla ajoradan leveys on n. 7,2 metriä, ja siinä on molemmilla puolilla kadunsuuntaista pysäköintiä, jolloin pysäköityjen ajoneuvojen väliin jää hieman yli 3 metriä leveä kaista, joka on osoittautunut liian kapeaksi auton ja pyörän turvalliseen kohtaamiseen. Tulemme poistamaan Sukkavartaankadulta vastavirtapyöräilyn mahdollistavat liikennejärjestelyt.

Saatujen kokemusten perusteella määritellään jatkossa myös kriteerit, joiden mukaan arvioidaan uusien ja jo toteutettujen katukohteiden soveltuvuus vastavirtapyöräilylle. Vastavirtapyöräily on aika monelle kulkijalle vielä vieras liikenneratkaisu, ja siksi siitä kertovaa tiedotusta ja opastusta jatketaan.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Arto Grönroos, Timo Seimelä, Pekka Stenman, Sanna Ovaska

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 474, 17.11.2025

Yhdyskuntalautakunta, § 276, 21.10.2025

§ 474

Valtuustoaloite luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi infrahankkeissa - Tampereen vihreä valtuustoryhmä

TRE:4883/11.00.01/2024

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 474

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Infrahallintapäällikkö Kimmo Myllynen, puh. 040 806 4794, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen vihreä valtuustoryhmä, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 21.10.2025, § 276

Valmistelijat / lisätiedot:
Tietäväinen Milko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen vihreä valtuustoryhmä esittää 21.10.2024 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampere asettaisi tavoitteekseen luonnon monimuotoisuuden lisäämisen infrahankkeissa. Aloitteessa on muun muassa todettu, että luonnolla on tutkitusti merkittävä rooli kaupungin viihtyvyydessä ja kaupunkilaisten arjessa. Aloitteessa todetaan myös, että Tampere on sitoutunut ehkäisemään luontokatoa ja että luontokadon pysäyttäminen vaatii toimia eri sektoreilla mukaan lukien infrahankkeet, joista esimerkkeinä mainitaan ratikka-, katu- ja aluerakentamishankkeet.

Aloitteessa on esimerkkeinä mainittu Tampereella ja pääkaupunkiseudulla toteutettuja infrahankkeita, joissa luonnon monimuotoisuutta on tuettu tai parannettu. Tampereelta esimerkiksi on nostettu raitiotien rakentaminen. Aloitetta on perusteltu sillä, että toimiakseen tehokkaasti luontokadon pysäyttämiseksi on Tampereen siirryttävä haittojen täyden kompensoinnin kautta kohti järjestelmällistä luonnon monimuotoisuuden parantamista.

Tampereella kaupunginhallitus hyväksyi elokuussa 2020 luonnon monimuotoisuutta koskien kuusi tavoitetta:

1. Kaupunkiluonto on monimuotoista ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaa.
2. Uhanalaiset luontotyypit ja lajit on turvattu.
3. Ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia.
4. Vesistöjen ja pienvesien tila on hyvä ja niiden eliöstö monimuotoista ja elinvoimaista.
5. Haitallisten vieraslajien torjunta on tehokasta ja toimivaa.
6. Aasukat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Konkreettiset toimenpiteet edellä mainittujen tavoitteiden edistämiseksi on kirjattu Luonnon monimuotoisuusohjelmaan 2021–2030 (LUMO-ohjelma), jonka kaupunginhallitus hyväksyi kesäkuussa 2022. Kyseinen ohjelma sisältää yhteensä 112 toimenpidettä, joista useilla edistetään luonnon monimuotoisuutta infrarakentamiskohteissa. Kuntalaisille selvästi näkyviä muutoksia suhteessa aiempaan ovat muun muassa:

- Raitiotien osan 2 yhteydessä Hiedanrannan alueelle toteutetut dynaamiset perennaistutukset
- Hulevesien luonnonmukaisen hallinnan lisääminen rakentamalla muun muassa viivytysaltaita ja tulvaniittyjä puistoalueille
 - Esimerkkikohteina aiempina vuosina toteutetuista puistokohteista voidaan mainita Sandelinipuisto ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nallenpuisto sekä vuonna 2025 valmistuvat Huhmarpellon ja Varsanpuiston laajat hulevesien viivytysalueet

- Puukujanteiden ja monilajisten istutusalueiden lisääminen sekä väylille muodostuvien hulevesien ohjaaminen katuviheralueiden kasvillisuudelle Mossin puistokadulla Ojalan alueella
- Uusniittyjen toteuttaminen puisto- ja katurakentamisen yhteydessä
 - Esimerkkinä mainittakoon Hervannan pohjoisakselin ympäristö, johon toteutettiin muun muassa noin 4 000 neliön laajuinen uusniitty Latsaruksen puistoon sekä niittyä katuviheralueille
- Nurmikoiden muuttaminen niittymäisiksi puistokunnostusten yhteydessä
 - Esimerkkikohteina voidaan mainita vuonna 2025 valmistuvat Järvensivunpuisto ja Juvelanpuisto.

Yleisesti voidaan todeta, että luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on tullut osaksi arkea kaikessa yleisten alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Muun muassa suunnittelua koskevia ohjeita on päivitetty. Hyviä käytäntöjä on jalkautettu toteutussuunnitteluun ja sitä kautta alueiden rakentamiseen. Suunnittelussa on runsaasti infrahankkeita, joissa edistetään luonnon monimuotoisuutta, jolloin vaikutukset nähdään tulevaisuudessa maastossa entistä laajemmassa mittakaavassa hankkeiden toteutuksen myötä.

Nykyisessä pormestariohjelmassa ja päivitettävässä LUMO-ohjelmassa toimenpiteenä on kompensatioon liittyvän toimintamallin kehittäminen, jolloin eri toimien luontovaikutusten huomioon ottamista kehitetään kaikilla lieventämishierarkian tasoilla. LUMO-ohjelmaa päivitetään parhaillaan siten, että ohjelmassa linjattavat toimenpiteet ulottuvat vuoteen 2035 saakka. Uutena tavoitteena keskusteluissa on noussut esille luontojalanjäljen pienentäminen. Päivitetty LUMO-ohjelma tulee siten sisältämään muun ohella luontojalanjäljen pienentämistä koskevia toimenpiteitä.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Tampereen vihreä valtuustoryhmä, Kimmo Myllynen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 475, 17.11.2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 78, 12.08.2025

§ 475

Valtuustoaloite ultraprosessoidun ruoan poistamisesta päiväkotien ja koulun ruokailusta - Lassi Kaleva ym.

TRE:708/12.00.01/2025

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 475

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678, opetusjohtaja Ulla Ojalammi, puh. 050 428 304, varhaiskasvatuksen aluejohtaja Pia Mikkola, puh. 050 468 2922, varhaiskasvatusyksikön johtaja Saara Jyrkkä, puh. 040 806 3344, etunimi.sukunimi@tampere.fi, kehittämisasiantuntija Mikko Leikkanen, puh. 040 575 5580, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Lassi Kalevan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Lassi Kaleva, Kristiina Järvelä, Ulla Ojalammi, Pia Mikkola, Saara Jyrkkä, Mikko Leikkanen

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
 - 2 Voimian lausunto
 - 3 Nuorisovaltuuston lausunto
-

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 12.08.2025, § 78

Valmistelijat / lisätiedot:
Järvelä Kristiina

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Lassi Kalevan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatusta- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Lassi Kaleva on 27.1.2025 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa tehnyt aloitteen, jossa esitetään ultraprosessoidun ruoan poistamista Tampereen koulujen ruokailusta sekä sen korvaamista ravitsemuksellisesti laadukkaammilla, vähemmän prosessoituilla ja kotimaisilla vaihtoehdoilla. Aloitteessa korostetaan lasten terveyden, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemista sekä paikallisen ruokatuotannon merkitystä huoltovarmuudelle ja kestäväälle kehitykselle.

Perusopetus

Aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat linjassa perusopetuksen kasvatuksellisten ja hyvinvointia tukevien tehtävien kanssa. Ruokailu on olennainen osa koulupäivää ja oppimisympäristöä, ja sillä on merkittävä rooli lasten ravitsemuksessa, terveystottumusten muodostumisessa ja ruokakasvatuksessa.

Valtuustoaloitteen tavoite tarjota lapsille ja nuorille ravitsemuksellisesti laadukasta, terveellistä ja mahdollisimman vähän prosessoitua ruokaa on kannatettava. Voimian lausunnon perusteella voidaan todeta, että nykyinen kouluateria täyttää kansalliset ravitsemussuositukset ja että ultraprosessoituja tuotteita, kuten valmispizzoja tai virvoitusjuomia, ei tarjota.

Perusopetuksessa oppilaille opetetaan ruoan ravitsemuksellisesta merkityksestä ja prosessoinnin vaikutuksista osana terveystietoa ja kotitaloutta.

Koulut tekevät tiivistä yhteistyötä Voimian kanssa, jotta voidaan huomioida sekä ravitsemukselliset tavoitteet että oppilaiden toiveet ja ruokailutottumukset.

Perusopetus on valmis osallistumaan pilottihankkeisiin, joissa testataan vähemmän prosessoituja ja kotimaisista raaka-aineista valmistettuja aterioita.

Voimia painottaa hankinnoissa ravitsemuksellista laatua, eläinten hyvinvointia ja ekologisuutta, ottaen huomioon julkisten hankintojen sääntely. Tämä on perusopetuksen näkökulmasta kannatettavaa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kouluruokailun kehittäminen jatkuvasti ravitsemuksellisesti laadukkaampaan ja vastuullisempaan suuntaan on perusopetuksen näkökulmasta tärkeää. Täydellinen siirtyminen pois ultraprosoessoiduista tuotteista vaatii kuitenkin nykyresurssien uudelleenarviointia. Muutokset voivat vaikuttaa ruoan hintaan, valmistusaikaan ja varastointimahdollisuuksiin. Samalla on varmistettava, että ratkaisut ovat toteuttamiskelpoisia opetuksen arjessa, huomioivat oppilaiden tottumukset ja tukevat ruokakasvatuksen tavoitteita.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjottava ruoka on kansallisten ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Tarjolla on päivittäin sekaruokaa ja kasvisruokaa. Toiminnassa tunnistetaan raaka-aineiden laadun lisäksi pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä.

Aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat monin osin kannatettavia. Laadukas ja mahdollisimman ravitsemuksellinen ruoka edistää lasten terveyttä. Ruoan laadun lisäksi terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työssä keskeisessä roolissa on myös kasvatuksellinen näkökulma, jotta lapset maistavat ja syövät kaikkia ateriaosia. Hankinnassa on huomioitava sekä lainsäädäntö että kaupungin taloudelliset mahdollisuudet ja niiden vaikutukset palveluryhmään.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
- 2 Nuorisovaltuuston lausunto
- 3 Voimian lausunto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 476, 17.11.2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 79, 12.08.2025

§ 476

Valtuustoaloite Tampereen kaupungin palveluissa tarjottavan ruoan valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden valintakriteereiden päivittämiseksi - Marika Puolimatka ym.

TRE:704/06.00.01/2025

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 476

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678, opetusjohtaja Ulla Ojalammi, puh. 050 428 3044, varhaiskasvatuksen aluejohtaja Pia Mikkola, puh. 050 468 2922, varhaiskasvatusyksikön johtaja Saara Jyrkkä, puh. 040 806 3344, etunimi.sukunimi@tampere.fi, kehittämisasiantuntija Mikko Leikkanen, puh. 040 575 5580, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimittaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Marika Puolimatka, Kristiina Järvelä, Ulla Ojalammi, Pia Mikkola, Saara Jyrkkä, Mikko Leikkanen

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
 - 2 Voimian lausunto
 - 3 Nuorisovaltuuston lausunto
-

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 12.08.2025, § 79

Valmistelijat / lisätiedot:
Järvelä Kristiina

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Marika Puolimatka esittää 27.1.2025 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään aloitteessa, että Tampereen kaupunki päivittää ruokapalveluissa käytettävien raaka-aineiden valintakriteerit siten, että ne tukevat kotimaisuutta, lähituotantoa, terveellisyttä ja luonnon monimuotoisuutta.

Perusopetus

Aloite nostaa esiin ruoan alkuperän, laadun ja vastuullisuuden merkityksen osana kaupungin ruokapalveluita. Oppilaiden hyvinvointi, ravitsemus ja ruokakasvatus ovat keskeisiä perusopetuksen tavoitteita, ja Pirkanmaan Voimia Oy:lla on tässä työssä merkittävä rooli.

Perusopetuksessa on tärkeää, että oppilaille tarjottava ruoka tukee lasten ja nuorten kasvua, oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Valtuustoaloitteessa esitetyt näkökulmat kotimaisuuden, lähituotannon, elintarvikkeiden puhtauden ja ravitsemuksellisen laadun merkityksestä ovat perusteltuja ja linjassa perusopetuksen arvojen kanssa. Erityisesti huoltovarmuuden, ravintoaineiden saannin ja ruokailun mielekkyyden korostaminen ovat tärkeitä huomioita.

Voimia tarjoaa päivittäin sekä sekaruoka- että kasvisvaihtoehdon kaikille oppilaille ja noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Tämä tukee oppilaiden valinnanvapautta ja ruokailun saavutettavuutta. Lisäksi Voimia huomioi ruoan ekologiset ja sosiaaliset ulottuvuudet, kuten hiilineutraaliustavoitteet, ruokahävikin vähentämisen ja ruokailun sosiaalisen kokemuksen merkityksen.

Voimian näkemys siitä, että ruokailun kehittämisessä on edettävä maltillisesti ja osallistavasti, on kannatettava. Oppilaiden osallisuus ruokalistasuunnittelussa ja ruokakasvatuksessa on keskeistä, jotta ruokailu koetaan mielekkääksi ja ravitseva ruoka myös syödään. Tuettava on myös ajatus siitä, että ruokapalveluiden suunnittelussa tehdään yhteistyötä oppilaiden kanssa esimerkiksi kyselyjen ja ruokaraatien avulla.

Tampereella toimii kouluruokatyöryhmä, joka seuraa kaupungin kouluruokailuun ja ruokakasvatukseen liittyviä teemoja sekä tekee ehdotuksia kaupunkitasoisiksi kehittämiskohteiksi. Työryhmässä on edustettuna oppilaita, opettajia, rehtoreita, kasvatuksen ja koulutuksen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

asiantuntijoita, vanhempia, valtuutettuja, Voimian edustaja sekä puheenjohtajana apulaispormestari.

Valtuustoaloitteen tavoite päivittää raaka-aineiden valintakriteerejä siten, että ne tukevat ravitsemuksellista laatua, kotimaaisuutta, ekologisuutta ja oppilaiden hyvinvointia, on perusopetuksen näkökulmasta kannatettava. Voimia ohjaa hankintoja vastuullisesti tuotettujen kotimaisten elintarvikkeiden suuntaan käyttämällä ravitsemuksellisia, ekologisia ja sosiaalisia kriteerejä, mikä tukee myös perusopetuksen arvoja.

Kouluruokailun kehittämisessä on tärkeää löytää tasapaino ravitsemuksellisten, ekologisten, taloudellisten ja sosiaalisten näkökulmien välillä. Yhteistyö Voimian, oppilaiden ja huoltajien kanssa on keskeinen osa onnistunutta kouluruokailua.

Aloitteen pohjalta perusopetus ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:

- Arvioidaan nykyiset raaka-aineiden valintakriteerit yhteistyössä Voimian ja kouluruokatyöryhmän kanssa, huomioiden ravitsemukselliset, ekologiset ja sosiaaliset näkökulmat.
- Vahvistetaan oppilaiden osallisuutta ruokalistasuunnittelussa ja ruokakasvatuksessa lisäämällä kyselyjä, ruokaraatitoimintaa ja oppilaslähtöistä kehittämistä.
- Tuodaan esiin kehittämistarpeet kaupungin ruokapalveluiden strategisessa ohjauksessa, erityisesti kouluruokatyöryhmän kautta.

Näillä toimenpiteillä perusopetus edistää aloitteen tavoitteita ja varmistaa, että kouluruokailu tukee oppilaiden hyvinvointia, oppimista ja kestävää tulevaisuutta.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Kuten aloitteentekijät esittävät, kasvuikäisten on erityisen tärkeää saada ateriaastaan riittävä määrä ravintoaineita.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tarjottava ruoka on kansallisten ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Tarjolla on päivittäin sekaruokaa ja kasvisruokaa. Toiminnassa tunnistetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Voimian näkemys siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä, on paikkansa pitävä.

Valtuustoaloite on kannatettava edellyttäen, että lähiruuan tuottamisen kustannukset lasketaan tarkasti ja huomioidaan kaupungin taloudelliset mahdollisuudet ja niiden vaikutukset palveluryhmään. Myös Voimian esiin nostama laki julkisista hankinnoista tulee ottaa asiassa huomioon.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
- 2 Nuorisovaltuuston lausunto
- 3 Voimian lausunto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 477, 17.11.2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 99, 07.10.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 116, 22.10.2025

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 123, 23.10.2025

§ 477

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym.

TRE:2273/06.00.01/2024

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 477

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri, Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Hanna Karojärvi, puh. 040 800 7410, varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija Mikko Leikkanen, puh. 040 575 5580, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi, opetusjohtaja Petri Peltonen, puh. 050 525 8561, kehittämispäällikkö Laura-Leena Leiwo, puh. 041 730 7570, kehitysjohtaja Tuula Hoivala, puh. 050 329 5711, kehittämisasiantuntija, kestävät hankinnat, Enni Leppälä, puh. 040 8007809, projektipäällikkö Elina Pulliainen, puh. 040 182 8773, etunimi.sukunimi@tampere.fi, palvelujohtaja Susanna Järvinen, puh. 040 800 4887, etunimi.sukunimi@voimia.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krasniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annetut kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Brigita Krasniqi, Hanna Karojärvi, Mikko Leikkanen, Petri Peltonen, Laura-Leena Leiwo, Tuula Hoivala, Enni Leppälä, Elina Pulliainen, Susanna Järvinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- 1 Valtuustoaloite
 - 2 Nuorisovaltuuston lausunto
 - 3 Voimian lausunto
-

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 07.10.2025, § 99

Valmistelijat / lisätiedot:
Karojärvi Hanna

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krasniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamisen omissa palveluissaan ja hankinnoissaan vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.

Tampereen strategia 2030, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset, 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -EU-missio sekä YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ohjaavat ja velvoittavat Tampereen kaupunkia tavoittelemaan ilmastoneutraaliutta. Lisäksi kaupunki on sitoutunut työhön luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaupunki on allekirjoittanut yhdessä Suomen 10 suurimman kaupungin kanssa julkilausuman, jossa sitoudutaan työhön luontokadon pysäyttämiseksi myös globaalilla tasolla.

Pormestari Nurmisen uudessa pormestariohjelmassa on kirjattuna, että kaupunki tulee vahvistamaan koulu- ja päiväkotiruoan laatua sekä panostamaan lähi- ja kasvisruokaan.

Tampereen kaupunki selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Tampereen kaupunkiorganisaation vuoden 2021 hankintojensa hiili- ja luontojalanjäljen. Elintarvikehankinnat muodostivat suurimman (22%) osan kaupungin hankintojen luontojalanjäljestä ja toiseksi suurimman (14%) osan kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä. Elintarvikkeista punainen liha aiheutti suurimman luontojalanjäljen (34 %). Seuraavaksi suurimmat luontojalanjäljet aiheuttivat maitotuotteet (22 %) ja siipikarja (10 %). Punainen liha aiheutti myös suurimman osan elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä (37 %). Vaikka elintarvikkeet aiheuttivat suurimman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

luontojalanjäljen, elintarvikehankintojen määrä euroissa oli vain noin 3 % kaikista hankinnoista. Etenkin lihatuotteiden aiheuttama maankäyttö nostaa elintarvikkeiden aiheuttamaa luontojalanjälkeä. Kaikki lihatuotteet aiheuttivat yhteensä yli 50 % elintarvikkeiden luontojalanjäljestä.

Iso osa tamperelaisten toiminnasta aiheutuvista päästöistä syntyy muualla. Sitowise Oy laski vuonna 2023 jo toista kertaa Tampereen kulutus pohjaiset päästöt. Selvityksestä kävi ilmi, että ruoka muodostaa päästöistä suurimman osan (23%). Kulutus pohjaisten päästöjen vähentäminen on tärkeä osa Tampereen ilmastotyötä.

Vuoden 2023 alusta lähes kaikissa Tampereen kouluissa ja varhaiskasvatusyksiköissä on ollut joka päivä vapaasti valittavissa kasvisruoka, joka on linjastossa ensimmäisenä, jotta maistamisen kynnyks on pienempi. Tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja nuoria kasvispainotteiseen ruokaan ja uusiin makuihin. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjolla oleva ruoka perustuu pohjoismaisiin ravintosuosituksiin. Nyt tehty aloite on linjassa vuoden 2024 aikana päivittyvien uusien kansallisten ravitsemussuositusten kanssa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa tunnistetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Tampereella on jo pitkään toteutettu aistilähtöistä Sapere-ruokakasvatusta, jossa ruokaan tutustutaan kaikilla aisteilla ja sisältöjen käsittely ulottuu ruokapöydästä ja -hetkestä laajemmin kaikkeen toimintaan. Monipuolinen ja moniaistinen ruokakasvatus auttaa myös ruokahävikin hallinnassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus yhtyy Voimian näkemykseen siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä tontti.

Perusopetuksessa hiilineutraalien tekojen strategista painopistettä toteutetaan ekososiaalisen sivistyksen toimenpidekokonaisuudessa. Ruokakasvatus ja lasten ja nuorten ohjaaminen kestäviin ruokailutottumuksiin sekä käytännön opetustilanteena kouluruokailu ovat osa ekososiaalisen sivistyksen kokonaisuutta. Perusopetuksen toimenpiteenä tämän aloitteen osalta on kasvispohjaisen ruoan ja erityisesti kouluruoan arvostukseen ja asenteisiin vaikuttaminen. Kaiken kouluruoan, myös kasvisruokien houkuttelevuuden ja yleisesti oppilaiden ruokatietoisuuden lisääminen on yksi Tampereen perusopetuksen painopistealueista lukuvuonna 2024-2025, mihin on sovittu askelmerkit ja käytännön toteutus. Tavoitteen toteutumista seurataan kouluruokatyöryhmän kokoontumisten ja sen ehdottamien toimenpiteiden avulla. Reseptiikkaa kehitetään yhteistyössä Voimian kanssa. Perusopetus pitää aloitetta tärkeänä ja valtakunnallisesti merkittävänä keskustelunavauksena.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perusopetuksella ja toisen asteen koulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden asennoitumiseen ruokaan siltä osin, kun se tapahtuu koulupäivän aikana. Oppilaita kannustetaan miettimään tekemiään ruokavalintoja ja niiden vaikutuksia. Kouluruokailusta pyritään tekemään sosiaalinen tapahtuma, jolloin kaiken kouluruoan ja erityisesti kasvisruoan hyväksyttävyyttä nousee oppilaiden keskuudessa. Valmisteilla on myös muutos, jossa ehdotetaan kasvisruokien nimeämistä uudella tavalla mahdollisten ennakkoasenteiden vähentämiseksi. Lukioissa voidaan edelleen nostaa esiin eläinperäisten tuotteiden haitallisuutta ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä, tietoiskuja ja muita tapahtumia tietoisuuden lisäämiseksi. Lukiokoulutus voi nostaa eläinperäisten tuotteiden vähentämisen vielä voimakkaammin esiin mm. Ilmastovahdissa, mikä takaa, että asiaa myös seurataan ja siitä raportoidaan. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tulee tehdä samassa yhteydessä, kun kehitetään kouluruokailun houkuttelevuutta, maistuvuutta ja arvostusta oppilaiden keskuudessa, hävikkiä lisäämättä.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö selvitti eläinperäisten tuotteiden osuuden vähentämisen kustannusvaikutuksista verrokkikunnissa (Turku, Vantaa, Espoo, Mikkeli). Kaikissa verrokkikunnissa tavoitellaan punaisen lihan osuuden vähentämistä ruokalistoilta. Hyväksi tavaksi ovat osoittautuneet ns. hybridiruoat, joissa osa lihaproteiinista on korvattu kasviproteiineilla. Tällä tavalla on onnistuttu esimerkiksi Turussa vähentämään päästöjä ilman, että ruuan menekki on pienentynyt. Hybridiruoat ovat myös osoittautuneet kustannusvaikutuksiltaan vähäisiksi, riippuen siitä, mitä kotimaista kasviproteiinia on käytetty korvaamaan punaista lihaa. Kasviproteiinit ovat aiemmin olleet useimmiten kalliimpia kuin eläinperäiset proteiinit, mutta hintakehitys on viime vuosina muuttunut. Esimerkiksi naudanjauhelihan hinta on noussut samalla, kun osa kasviproteiineista on saatavilla aiempaa edullisemmin. Huomioitavaa kuitenkin on, että esimerkiksi reseptiikan tekeminen vaatii resursseja tuotekehityksessä ja lapsille maistuvimmat kasviproteiinilähteet ovat tyypillisesti kasviproteiineista hinnakkaimpia. Yksiselitteisesti ei verrokkikunnista saatujen tietojen perusteella voida olettaa, että kasviproteiinit automaattisesti joko nostaisivat tai laskisivat kustannuksia – jokainen tilanne vaatii oman laskelmansa. Esimerkiksi Ruoka-askel tutkimuksen interventiossa päiväkotien ruokalistojen muokkaaminen ravitsemussuosittelun mukaiseksi (hieman vähemmän lihaa, enemmän palkokasveja ja kohtuullisesti maitoa) vähensi kustannuksia 3-6%.

On tärkeää pitää yllä ruokakasvatusta kaikilla kouluasteilla ja kodeissa, ohjaten lapsia uusien makujen omaksumiseen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö ruokapuheen ja maistamiskulttuurin osalta on avainasemassa myös kasvisruokiin suhtautumisessa. Aloitteen pohjalta perusopetus rohkaisee aiheen käsittelyyn koulujen vanhempainilloissa lukuvuonna 2025-2026 esimerkiksi yhteisesti tuotettujen materiaalien avulla.

Tampereen kaupungin palveluissa ateriapalvelut toimittaa pääosin Pirkanmaan Voimia. Voimia tukee Tampereen kaupungin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hiilineutraaliustavoitteita ja on sitoutunut vähentämään ilmastovaikutuksiaan. Voimia on toimittanut valtuustoaloitteeseen oman tarkemman vastauksensa (liite)

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää koulutusta elintarvike- ja ravintola- ja cateringaloilla, joissa opiskellaan ruoanvalmistusta. Koulutuksessa noudatetaan valtakunnallisia tutkinnon perusteita, jotka määräävät pitkälti sen, minkälaisia sisältöjä opetuksessa on. Opetushallituksen määräämät tutkinnon perusteet valmistellaan yhteistyössä alan työelämän kanssa, jolloin tutkinnon perusteet vastaavat mahdollisimman pitkälle työelämän osaamistarpeita.

Tredussa elintarvikealalla voi valmistua leipurikondiittoriksi, elintarvikkeiden valmistajaksi tai lihatuotteiden valmistajaksi. Leipurikondiittorikoulutuksessa käytetään paljon eläinperäisiä raaka-aineita kuten kananmunaa, maitoa, kermaa ja voita. Näiden käyttöä on vaikea vähentää, koska niiden käyttö tutkinnon perusteissa olevissa sisällöissä on hyvin oleellinen osa tuotteiden valmistusta ja suuri osa leipurikondiittorin ammatin hallintaa. Opetukseen on lisätty myös kasvisperäisten tuotteiden valmistusta siinä määrin kuin tutkinnon perusteet ja kasvisperäisten ruokien myynnin kysyntä on mahdollistanut. Elintarvikkeiden valmistajan koulutuksen prosessi- ja annosruokien valmistuksessa käytetään lihaa, kestävä kehitys otetaan huomioon valmistuksessa ja raaka-aineiden valinnassa. Valmistuksessa käytetään paljon paikallisia raaka-aineita. Lihatuotteiden valmistajien koulutuksessa sisällöt ja raaka-aineet ovat tutkinnon perusteen mukaisesti lihavoittoisia, koska koulutuksella vastataan alueellisen lihateollisuuden työvoima- ja osaamistarpeisiin. Lihatuotteiden valmistuksen opetussisällöissä huomioidaan kuitenkin myös vegaaniset tuotteet, jotka jäljittelevät lihatuotteita tai korvaavat niitä.

Ravintola- ja catering-alan koulutuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuositukset. Kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja käsitellään ja opetetaan koko tutkinnon ajan eri tutkinnon osissa. Opiskelijoiden tietoisuutta laajemmasta kasvisruokailun merkityksestä lisätään mm. opettajien osaamisen varmistamisella. Tämä vahvistaa osaltaan kasvisruokailun vakiintumista osaksi opiskelijoiden arkea.

Kaikkia hankintoja ohjaa hankinnan strategiset painopisteet, joiden avulla hankinnoissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Painopisteiden mukaan tuotteet ja palvelut hankitaan ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesti. Painopisteissä painotetaan myös kokonaistaloudellisuutta sekä paikallisen elinvoiman kehittymisen tukemista. Hankintojen kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palvelu ja tuotteet vastaavat asiakkaiden tarpeita, eikä niistä aiheudu kustannuksia esimerkiksi hävikin muodossa.

Hankintapalveluiden kautta voidaan eläinperäisten tuotteiden osuuden lisäämisen kokonaisuuteen vaikuttaa koordinoimalla

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

palvelusopimusneuvotteluita ja nostamalla keskusteluun ajankohtaisia asioita, joihin yksiköiden tulisi ottaa kantaa. Lisäksi Hankintapalvelut vastaa osaltaan sopimuksen toteutumisen valvonnasta.

Pirkanmaan Voimian toimintaa ohjataan palvelusopimuksilla, joissa palveluryhmät asettavat vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset Voimian tuottamille ateriapalvelulle. Nämä vaatimukset ohjaavat Voimiaa kaupungin haluamaan suuntaan. On syytä huomioida, että mikäli Voimiaan kohdistuu lyhyellä aikavälillä kustannuksia nostavia vaatimuksia, tämä on huomioitava joko heille maksetussa hinnassa tai heille asetetuissa tulostavoitteissa.

Kaupungin tiloissa toimivia kahvila-/ravintolapalveluyrittäjiä pystytään halutessa kilpailutusten kautta ohjaamaan eläinperäisten tuotteiden vähentämiseen. Hankintapalvelut tukee hankintojen valmistelua yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuosina 2025 ja 2026 joitakin keskeisten kohteiden kahvila-ravintolasopimuksia (Esim. Metso, Laikku ja Kaupungintalo) on aika kilpailuttaa uudelleen.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ja niin päätettäessä myös eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämisen tavoite, voidaan huomioida palveluntuottajan valinnassa vähimmäisvaatimusten ja vertailuperusteiden avulla. Sopimusten kilpailutuksessa on periaatteessa mahdollista huomioida nämä näkökulmat. Näin ollenkin yrittäjällä täytyy olla myös liikkumavaraa huomioida kysynnän vaikutus valikoimaan, jotta toiminta on kannattavaa ja palvelee asiakkaiden tarpeita. Konkreettiset vähimmäisvaatimukset palvelukuvauksessa voivat liittyä esim. kasvisruoka- ja vegaanivaihtoehtojen saatavuuteen, esillepanoon linjastolla ja sijaintiin ensimmäisenä ruokalistalla, vastuullisuusmerkintöihin sekä kasvisruoan menekin seurantaan. Pisteytettävänä vertailuperusteena voi olla esim. Vastuullisuussuunnitelma, jossa palveluntuottajalta pyydetään vastuullisuussuunnitelmaan kuvaus toimenpiteistä, joilla se sitoutuu edistämään tilaajan määrittämiä vastuullisuustavoitteita. Tällä tavoin voidaan palveluntuottajilta parhaimmillaan saada myös uusia, innovatiivisia toimintatapoja kestävyysshaasteiden ratkaisemiseksi. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kasvisruoan osuuden ja menekin lisäämiseen valikoimassa sekä kotimaisten kasviproteiinien käyttöön raaka-aineina.

Eläinperäisten tuotteiden kulutusta pienennettäessä siirtymässä on huomioitava toimittajamarkkinan kyvykkyys toimittaa haluttuja tuotteita. Tällä hetkellä kasviproteiinivalmisteiden saatavuus ja valikoiman riittävyys on haaste suuren mittaluokan valmistusprosesseihin. Tästä johtuen lyhyellä aikavälillä aloitteen vaikutukset voivat olla kustannuksia lisääviä. Suomessa ja maailmalla on meneillään useita tuotekehityshankkeita, joiden avulla voidaan saada kustannustehokkaita ratkaisuja kasviproteiinivalmisteiden tuotantoon ja siksi markkinoiden kehittymistä on seurattava aktiivisesti. Kasvisruoan reseptiikkaa on kehitettävä asiakkaiden makumieltymyksiä vastaavaksi. On tärkeää seurata

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hankkeita, joissa kehitetään ruokapalveluille soveltuvia maukkaita kasviruokareseptejä sekä jakaa muiden ruokapalvelutoimijoiden kanssa parhaita kokemuksia kasvisruoan käytön edistämisestä.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tuottama politiikkasuosituspaperi, suosittaa kunnille erityisesti julkisten ruokapalveluiden tulosohjaus- ja kannustinjärjestelmien kehittämistä kouluruoan laadun ja kasvisruoan menekin parantamiseksi. Lisäksi panostuksia tarvitaan yhä sekä ruokakasvatukseen että oppilaiden mukaan ottamiseen kouluruokailun kehittämisessä.

Eläinperäisten tuotteiden kuluttamisen puolittamisen kokonaisvaltainen tavoittelemineen kaikilla mahdollisilla tunnistetuilla keinoilla ei ole mahdollista ilman jonkinlaisia lisäresursseja – yksittäisiä toimenpiteitä ja kehittämistyötä tehdään talousarvion mahdollistamissa puitteissa. Haastavassa taloudellisessa tilanteessa näitä kehityspanostuksia on järkevää tehdä myös ulkoisen rahoituksen turvin. Näin ollen kaupunki pyrkii jatkossa paremmin hyödyntämään ulkoista rahoitusta (muun muassa Eu-hankkeet) yhteistyössä Voimian kanssa tämän kehittämistyön edistämiseksi. Hiilineutraaliustiekartan seuraavassa päivitysvaiheessa tulisi varmistaa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti toteutettavissa oleva prosenttitavoite kasviperäisten proteiinien osuudeksi kouluruoassa. Vuoropuhelua asian valmistelussa tehdään tiiviisti Voimian kanssa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Kokouskäsittely

Milka Hanhela poistui ja varajäsen Riikka Pöntinen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Esittelijä teki perustelutekstiin tekstilisäyksen:

Hiilineutraaliustiekartan seuraavassa päivitysvaiheessa tulisi varmistaa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti toteutettavissa oleva prosenttitavoite kasviperäisten proteiinien osuudeksi kouluruoassa. Vuoropuhelua asian valmistelussa tehdään tiiviisti Voimian kanssa.

Puheenjohtaja hyväksyi muutetun asian käsittelyn pohjaksi.

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
- 2 Nuorisovaltuuston lausunto
- 3 Voimian lausunto

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 22.10.2025, § 116

Valmistelijat / lisätiedot:
Karojärvi Hanna

Päätös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krashiniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamisen omissa palveluissaan ja hankinnoissaan vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.

Tampereen strategia 2030, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset, 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -EU-missio sekä YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ohjaavat ja velvoittavat Tampereen kaupunkia tavoittelemaan ilmastoneutraaliutta. Lisäksi kaupunki on sitoutunut työhön luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaupunki on allekirjoittanut yhdessä Suomen 10 suurimman kaupungin kanssa julkilausuman, jossa sitoudutaan työhön luontokadon pysäyttämiseksi myös globaalilla tasolla.

Pormestari Nurmisen uudessa pormestariohjelmassa on kirjattuna, että kaupunki tulee vahvistamaan koulu- ja päiväkotiruokan laatua sekä panostamaan lähi- ja kasvisruokaan.

Tampereen kaupunki selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Tampereen kaupunkiorganisaation vuoden 2021 hankintojensa hiili- ja luontojalanjäljen. Elintarvikehankinnat muodostivat suurimman (22%) osan kaupungin hankintojen luontojalanjäljestä ja toiseksi suurimman (14%) osan kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä. Elintarvikkeista punainen liha aiheutti suurimman luontojalanjäljen (34 %). Seuraavaksi suurimmat luontojalanjäljet aiheuttivat maitotuotteet (22 %) ja siipikarja (10 %). Punainen liha aiheutti myös suurimman osan elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä (37 %). Vaikka elintarvikkeet aiheuttivat suurimman luontojalanjäljen, elintarvikehankintojen määrä euroissa oli vain noin 3 % kaikista hankinnoista. Etenkin lihatuotteiden aiheuttama maankäyttö nostaa elintarvikkeiden aiheuttamaa luontojalanjälkeä. Kaikki lihatuotteet aiheuttivat yhteensä yli 50 % elintarvikkeiden luontojalanjäljestä.

Iso osa tamperelaisten toiminnasta aiheutuvista päästöistä syntyy muualla. Sitowise Oy laski vuonna 2023 jo toista kertaa Tampereen kulutusperusteiset päästöt. Selvityksestä kävi ilmi, että ruoka muodostaa päästöistä suurimman osan (23%). Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen on tärkeä osa Tampereen ilmastotyötä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vuoden 2023 alusta lähes kaikissa Tampereen kouluissa ja varhaiskasvatusyksiköissä on ollut joka päivä vapaasti valittavissa kasvisruoka, joka on linjastossa ensimmäisenä, jotta maistamisen kynnyks on pienempi. Tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja nuoria kasvispainotteiseen ruokaan ja uusiin makuihin. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjolla oleva ruoka perustuu pohjoismaisiin ravintosuosituksiin. Nyt tehty aloite on linjassa vuoden 2024 aikana päivittyvien uusien kansallisten ravitsemussuosittelujen kanssa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa tunnistetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Tampereella on jo pitkään toteutettu aistilähtöistä Sapere-ruokakasvatusta, jossa ruokaan tutustutaan kaikilla aisteilla ja sisältöjen käsittely ulottuu ruokapöydästä ja -hetkestä laajemmin kaikkeen toimintaan. Monipuolinen ja moniaistinen ruokakasvatus auttaa myös ruokahävikin hallinnassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus yhtyy Voimian näkemykseen siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävämpi.

Perusopetuksessa hiilineutraalien tekojen strategista painopistettä toteutetaan ekososiaalisen sivistyksen toimenpidekokonaisuudessa. Ruokakasvatus ja lasten ja nuorten ohjaaminen kestäviin ruokailutottumuksiin sekä käytännön opetustilanteena kouluruokailu ovat osa ekososiaalisen sivistyksen kokonaisuutta. Perusopetuksen toimenpiteenä tämän aloitteen osalta on kasvispohjaisen ruoan ja erityisesti kouluruoan arvostukseen ja asenteisiin vaikuttaminen. Kaiken kouluruoan, myös kasvisruokien houkuttelevuuden ja yleisesti oppilaiden ruokatietoisuuden lisääminen on yksi Tampereen perusopetuksen painopistealueista lukuvuonna 2024-2025, mihin on sovittu askelmerkit ja käytännön toteutus. Tavoitteen toteutumista seurataan kouluruokatyöryhmän kokoontumisten ja sen ehdottamien toimenpiteiden avulla. Reseptiikkaa kehitetään yhteistyössä Voimian kanssa. Perusopetus pitää aloitetta tärkeänä ja valtakunnallisesti merkittävänä keskustelunavauksena.

Perusopetuksella ja toisen asteen koulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden asennoitumiseen ruokaan siltä osin, kun se tapahtuu koulupäivän aikana. Oppilaita kannustetaan miettimään tekemiään ruokavalintoja ja niiden vaikutuksia. Kouluruokailusta pyritään tekemään sosiaalinen tapahtuma, jolloin kaiken kouluruoan ja erityisesti kasvisruoan hyväksyttävyyden nousee oppilaiden keskuudessa. Valmisteluilla on myös muutos, jossa ehdotetaan kasvisruokien nimeämistä uudella tavalla mahdollisten ennakkoasenteiden vähentämiseksi. Lukioissa voidaan edelleen nostaa esiin eläinperäisten tuotteiden haitallisuutta ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä, tietoiskuja ja muita tapahtumia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

tietoisuuden lisäämiseksi. Lukiokoulutus voi nostaa eläinperäisten tuotteiden vähentämisen vielä voimakkaammin esiin mm. Ilmastovahdissa, mikä takaa, että asiaa myös seurataan ja siitä raportoidaan. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tulee tehdä samassa yhteydessä, kun kehitetään kouluruokailun houkuttelevuutta, maistuvuutta ja arvostusta oppilaiden keskuudessa, hävikkiä lisäämättä.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö selvitti eläinperäisten tuotteiden osuuden vähentämisen kustannusvaikutuksista verrokkikunnissa (Turku, Vantaa, Espoo, Mikkeli). Kaikissa verrokkikunnissa tavoitellaan punaisen lihan osuuden vähentämistä ruokalistoilta. Hyväksi tavaksi ovat osoittautuneet ns. hybridiruoat, joissa osa lihaproteiinista on korvattu kasviproteiineilla. Tällä tavalla on onnistuttu esimerkiksi Turussa vähentämään päästöjä ilman, että ruuan menekki on pienentynyt. Hybridiruoat ovat myös osoittautuneet kustannusvaikutuksiltaan vähäisiksi, riippuen siitä, mitä kotimaista kasviproteiinia on käytetty korvaamaan punaista lihaa. Kasviproteiinit ovat aiemmin olleet useimmiten kalliimpia kuin eläinperäiset proteiinit, mutta hintakehitys on viime vuosina muuttunut. Esimerkiksi naudanjauhelihan hinta on noussut samalla, kun osa kasviproteiineista on saatavilla aiempaa edullisemmin. Huomioitavaa kuitenkin on, että esimerkiksi reseptiikan tekeminen vaatii resursseja tuotekehityksessä ja lapsille maistuvimmat kasviproteiinilähteet ovat tyypillisesti kasviproteiineista hinnakkaimpia. Yksiselitteisesti ei verrokkikunnista saatujen tietojen perusteella voida olettaa, että kasviproteiinit automaattisesti joko nostaisivat tai laskisivat kustannuksia – jokainen tilanne vaatii oman laskelmansa. Esimerkiksi Ruoka-askel tutkimuksen interventiossa päiväkotien ruokalistojen muokkaaminen ravitsemussuositusten mukaiseksi (hieman vähemmän lihaa, enemmän palkokasveja ja kohtuullisesti maitoa) vähensi kustannuksia 3-6%.

On tärkeää pitää yllä ruokakasvatusta kaikilla kouluasteilla ja kodeissa, ohjaten lapsia uusien makujen omaksumiseen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö ruokapuheen ja maistamiskulttuurin osalta on avainasemassa myös kasvisruokiin suhtautumisessa. Aloitteen pohjalta perusopetus rohkaisee aiheen käsittelyyn koulujen vanhempainilloissa lukuvuonna 2025-2026 esimerkiksi yhteisesti tuotettujen materiaalien avulla.

Tampereen kaupungin palveluissa ateriapalvelut toimittaa pääosin Pirkanmaan Voimia. Voimia tukee Tampereen kaupungin hiilineutraaliustavoitteita ja on sitoutunut vähentämään ilmastovaikutuksiaan. Voimia on toimittanut valtuustoaloitteeseen oman tarkemman vastauksensa (liite).

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää koulutusta elintarvike-, ravintola- ja cateringaloilla, joissa opiskellaan ruoanvalmistusta. Koulutuksessa noudatetaan valtakunnallisia tutkinnon perusteita, jotka määräävät pitkälti sen, minkälaisia sisältöjä opetuksessa on.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Opetushallituksen määäämät tutkinnon perusteet valmistellaan yhteistyössä alan työelämän kanssa, jolloin tutkinnon perusteet vastaavat mahdollisimman pitkälle työelämän osaamistarpeita.

Tredussa elintarvikealalla voi valmistua leipurikondiittoriksi, elintarvikkeiden valmistajaksi tai lihatuotteiden valmistajaksi. Leipurikondiittorikoulutuksessa käytetään paljon eläinperäisiä raaka-aineita kuten kananmunaa, maitoa, kermaa ja voita. Näiden käyttöä on vaikea vähentää, koska niiden käyttö tutkinnon perusteissa olevissa sisällöissä on hyvin oleellinen osa tuotteiden valmistusta ja suuri osa leipurikondiittorin ammatin hallintaa. Opetukseen on lisätty myös kasvisperäisten tuotteiden valmistusta siinä määrin kuin tutkinnon perusteet ja kasvisperäisten ruokien myynnin kysyntä on mahdollistanut. Elintarvikkeiden valmistajan koulutuksen prosessi- ja annosruokien valmistuksessa käytetään lihaa, kestävä kehitys otetaan huomioon valmistuksessa ja raaka-aineiden valinnassa. Valmistuksessa käytetään paljon paikallisia raaka-aineita. Lihatuotteiden valmistajien koulutuksessa sisällöt ja raaka-aineet ovat tutkinnon perusteen mukaisesti lihavoittoisia, koska koulutuksella vastataan alueellisen lihateollisuuden työvoima- ja osaamistarpeisiin. Lihatuotteiden valmistuksen opetussisällöissä huomioidaan kuitenkin myös vegaaniset tuotteet, jotka jäljittelevät lihatuotteita tai korvaavat niitä.

Ravintola- ja catering-alan koulutuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuositukset. Kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja käsitellään ja opetetaan koko tutkinnon ajan eri tutkinnon osissa. Opiskelijoiden tietoisuutta laajemmasta kasvisruokailun merkityksestä lisätään mm. opettajien osaamisen varmistamisella. Tämä vahvistaa osaltaan kasvisruokailun vakiintumista osaksi opiskelijoiden arkea.

Kaikkia hankintoja ohjaa hankinnan strategiset painopisteet, joiden avulla hankinnoissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Painopisteiden mukaan tuotteet ja palvelut hankitaan ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesti. Painopisteissä painotetaan myös kokonaistaloudellisuutta sekä paikallisen elinvoiman kehittymisen tukemista. Hankintojen kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palvelu ja tuotteet vastaavat asiakkaiden tarpeita, eikä niistä aiheudu kustannuksia esimerkiksi hävikin muodossa.

Hankintapalveluiden kautta voidaan eläinperäisten tuotteiden osuuden lisäämisen kokonaisuuteen vaikuttaa koordinoimalla palvelusopimusneuvotteluita ja nostamalla keskusteluun ajankohtaisia asioita, joihin yksiköiden tulisi ottaa kantaa. Lisäksi Hankintapalvelut vastaa osaltaan sopimuksen toteutumisen valvonnasta.

Pirkanmaan Voimian toimintaa ohjataan palvelusopimuksilla, joissa palveluryhmät asettavat vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset Voimian tuottamille ateriapalvelulle. Nämä vaatimukset ohjaavat Voimiaa kaupungin haluamaan suuntaan. On syytä huomioida, että mikäli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Voimiaan kohdistuu lyhyellä aikavälillä kustannuksia nostavia vaatimuksia, tämä on huomioitava joko heille maksetussa hinnassa tai heille asetetuissa tulostavoitteissa.

Kaupungin tiloissa toimivia kahvila-/ravintolapalveluyrittäjiä pystytään halutessa kilpailutusten kautta ohjaamaan eläinperäisten tuotteiden vähentämiseen. Hankintapalvelut tukee hankintojen valmistelua yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuosina 2025 ja 2026 joitakin keskeisten kohteinen kahvila-ravintolasopimuksia (Esim. Metso, Laikku ja Kaupungintalo) on aika kilpailuttaa uudelleen.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ja niin päätettäessä myös eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämisen tavoite, voidaan huomioida palveluntuottajan valinnassa vähimmäisvaatimusten ja vertailuperusteiden avulla. Sopimusten kilpailutuksessa on periaatteessa mahdollista huomioida nämä näkökulmat. Näin ollenkin yrittäjällä täytyy olla myös liikkumavaraa huomioida kysynnän vaikutus valikoimaan, jotta toiminta on kannattavaa ja palvelee asiakkaiden tarpeita. Konkreettiset vähimmäisvaatimukset palvelukuvauksessa voivat liittyä esim. kasvisruoka- ja vegaanivaihtoehtojen saatavuuteen, esillepanoon linjastolla ja sijaintiin ensimmäisenä ruokalistalla, vastuullisuusmerkintöihin sekä kasvisruoan menekin seurantaan. Pisteytettävänä vertailuperusteena voi olla esim. Vastuullisuussuunnitelma, jossa palveluntuottajalta pyydetään vastuullisuussuunnitelmaan kuvaus toimenpiteistä, joilla se sitoutuu edistämään tilaajan määrittämiä vastuullisuustavoitteita. Tällä tavoin voidaan palveluntuottajilta parhaimmillaan saada myös uusia, innovatiivisia toimintatapoja kestävyysshaasteiden ratkaisemiseksi. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kasvisruoan osuuden ja menekin lisäämiseen valikoimassa sekä kotimaisten kasviproteiinien käyttöön raaka-aineina.

Eläinperäisten tuotteiden kulutusta pienennettäessä siirtymässä on huomioitava toimittajamarkkinan kyvykkyys toimittaa haluttuja tuotteita. Tällä hetkellä kasviproteiinivalmisteiden saatavuus ja valikoiman riittävyys on haaste suuren mittaluokan valmistusprosesseihin. Tästä johtuen lyhyellä aikavälillä aloitteen vaikutukset voivat olla kustannuksia lisääviä. Suomessa ja maailmalla on meneillään useita tuotekehityshankkeita, joiden avulla voidaan saada kustannustehokkaita ratkaisuja kasviproteiinivalmisteiden tuotantoon ja siksi markkinoiden kehittymistä on seurattava aktiivisesti. Kasvisruoan reseptiikkaa on kehitettävä asiakkaiden makumieltymyksiä vastaavaksi. On tärkeää seurata hankkeita, joissa kehitetään ruokapalveluille soveltuvia maukkaita kasviruokareseptejä sekä jakaa muiden ruokapalvelutoimijoiden kanssa parhaita kokemuksia kasvisruoan käytön edistämisestä.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tuottama politiikkasuosituspaperi suosittaa kunnille erityisesti julkisten ruokapalveluiden tulosohjaus- ja kannustinjärjestelmien kehittämistä kouluruoan laadun ja kasvisruoan menekin parantamiseksi. Lisäksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

panostuksia tarvitaan yhä sekä ruokakasvatukseen että oppilaiden mukaan ottamiseen kouluruokailun kehittämisessä.

Eläinperäisten tuotteiden kuluttamisen puolittamisen kokonaisvaltainen tavoittelemisen kaikilla mahdollisilla tunnistetuilla keinoilla ei ole mahdollista ilman jonkinlaisia lisäresursseja – yksittäisiä toimenpiteitä ja kehittämistyötä tehdään talousarvion mahdollistamissa puitteissa. Haastavassa taloudellisessa tilanteessa näitä kehityspanostuksia on järkevää tehdä myös ulkoisen rahoituksen turvin. Näin ollen kaupunki pyrkii jatkossa paremmin hyödyntämään ulkoista rahoitusta (muun muassa Eu-hankkeet) yhteistyössä Voimian kanssa tämän kehittämistyön edistämiseksi.

Hiilineutraaliustiekartan seuraavassa päivitysvaiheessa tulisi varmistaa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti toteutettavissa oleva prosenttitavoite kasviperäisten proteiinien osuudeksi kouluruoassa. Vuoropuhelua asian valmistelussa tehdään tiiviisti Voimian kanssa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
 - 2 Voimian lausunto
 - 3 Nuorisovaltuuston lausunto
-

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 23.10.2025, § 123

Valmistelijat / lisätiedot:
Karojärvi Hanna

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krashiniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamisen omissa palveluissaan ja hankinnoissaan vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen strategia 2030, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset, 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -EU-missio sekä YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ohjaavat ja velvoittavat Tampereen kaupunkia tavoittelemaan ilmastoneutraaliutta. Lisäksi kaupunki on sitoutunut työhön luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaupunki on allekirjoittanut yhdessä Suomen 10 suurimman kaupungin kanssa julkilausuman, jossa sitoudutaan työhön luontokadon pysäyttämiseksi myös globaalilla tasolla.

Pormestari Nurmisen uudessa pormestariohjelmassa on kirjattuna, että kaupunki tulee vahvistamaan koulu- ja päiväkotiruokan laatua sekä panostamaan lähi- ja kasvisruokaan.

Tampereen kaupunki selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Tampereen kaupunkiorganisaation vuoden 2021 hankintojensa hiili- ja luontojalanjäljen. Elintarvikehankinnat muodostivat suurimman (22%) osan kaupungin hankintojen luontojalanjäljestä ja toiseksi suurimman (14%) osan kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä. Elintarvikkeista punainen liha aiheutti suurimman luontojalanjäljen (34 %). Seuraavaksi suurimmat luontojalanjäljet aiheuttivat maitotuotteet (22 %) ja siipikarja (10 %). Punainen liha aiheutti myös suurimman osan elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä (37 %). Vaikka elintarvikkeet aiheuttivat suurimman luontojalanjäljen, elintarvikehankintojen määrä euroissa oli vain noin 3 % kaikista hankinnoista. Etenkin lihatuotteiden aiheuttama maankäyttö nostaa elintarvikkeiden aiheuttamaa luontojalanjälkeä. Kaikki lihatuotteet aiheuttivat yhteensä yli 50 % elintarvikkeiden luontojalanjäljestä.

Iso osa tamperelaisten toiminnasta aiheutuvista päästöistä syntyy muualla. Sitowise Oy laski vuonna 2023 jo toista kertaa Tampereen kulutus pohjaiset päästöt. Selvityksestä kävi ilmi, että ruoka muodostaa päästöistä suurimman osan (23%). Kulutus pohjaisten päästöjen vähentäminen on tärkeä osa Tampereen ilmastotyötä.

Vuoden 2023 alusta lähes kaikissa Tampereen kouluissa ja varhaiskasvatyksyksissä on ollut joka päivä vapaasti valittavissa kasvisruoka, joka on linjastossa ensimmäisenä, jotta maistamisen kynnyks on pienempi. Tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja nuoria kasvispainotteiseen ruokaan ja uusiin makuihin. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatyksyksissä ja kouluissa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjolla oleva ruoka perustuu pohjoismaisiin ravintosuosituksiin. Nyt tehty aloite on linjassa vuoden 2024 aikana päivittyvien uusien kansallisten ravitsemussuositusten kanssa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa tunnistetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Tampereella on jo pitkään toteutettu aistilähtöistä Sapere-ruokakasvatusta, jossa ruokaan tutustutaan kaikilla aisteilla ja sisältöjen käsittely ulottuu ruokapöydästä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ja -hetkestä laajemmin kaikkeen toimintaan. Monipuolinen ja moniaistinen ruokakasvatus auttaa myös ruokahävikin hallinnassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus yhtyy Voimian näkemykseen siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväntä.

Perusopetuksessa hiilineutraalien tekojen strategista painopistettä toteutetaan ekososiaalisen sivistyksen toimenpidekokonaisuudessa. Ruokakasvatus ja lasten ja nuorten ohjaaminen kestäviin ruokailutottumuksiin sekä käytännön opetustilanteena kouluruokailu ovat osa ekososiaalisen sivistyksen kokonaisuutta. Perusopetuksen toimenpiteenä tämän aloitteen osalta on kasvispohjaisen ruoan ja erityisesti kouluruoan arvostukseen ja asenteisiin vaikuttaminen. Kaiken kouluruoan, myös kasvisruokien houkuttelevuuden ja yleisesti oppilaiden ruokatietoisuuden lisääminen on yksi Tampereen perusopetuksen painopistealueista lukuvuonna 2024-2025, mihin on sovittu askelmerkit ja käytännön toteutus. Tavoitteen toteutumista seurataan kouluruokatyöryhmän kokoontumisten ja sen ehdottamien toimenpiteiden avulla. Reseptiikkaa kehitetään yhteistyössä Voimian kanssa. Perusopetus pitää aloitetta tärkeänä ja valtakunnallisesti merkittävänä keskustelunavauksena.

Perusopetuksella ja toisen asteen koulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden asennoitumiseen ruokaan siltä osin, kun se tapahtuu koulupäivän aikana. Oppilaita kannustetaan miettimään tekemiään ruokavalintoja ja niiden vaikutuksia. Kouluruokailusta pyritään tekemään sosiaalinen tapahtuma, jolloin kaiken kouluruoan ja erityisesti kasvisruoan hyväksyttävyyttä nousee oppilaiden keskuudessa. Valmisteilla on myös muutos, jossa ehdotetaan kasvisruokien nimeämistä uudella tavalla mahdollisten ennakkoasenteiden vähentämiseksi. Lukioissa voidaan edelleen nostaa esiin eläinperäisten tuotteiden haitallisuutta ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä, tietoiskuja ja muita tapahtumia tietoisuuden lisäämiseksi. Lukiokoulutus voi nostaa eläinperäisten tuotteiden vähentämisen vielä voimakkaammin esiin mm.

Ilmastovahdissa, mikä takaa, että asiaa myös seurataan ja siitä raportoidaan. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tulee tehdä samassa yhteydessä, kun kehitetään kouluruokailun houkuttelevuutta, maistuvuutta ja arvostusta oppilaiden keskuudessa, hävikkiä lisäämättä.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö selvitti eläinperäisten tuotteiden osuuden vähentämisen kustannusvaikutuksista verrokkikunnissa (Turku, Vantaa, Espoo, Mikkeli). Kaikissa verrokkikunnissa tavoitellaan punaisen lihan osuuden vähentämistä ruokalistoilta. Hyväksi tavaksi ovat osoittautuneet ns. hybridiruokat, joissa osa lihaproteiinista on korvattu kasviproteiineilla. Tällä tavalla on onnistuttu esimerkiksi Turussa vähentämään päästöjä ilman, että ruuan menekki on pienentynyt. Hybridiruokat ovat myös osoittautuneet kustannusvaikutuksiltaan vähäisiksi, riippuen siitä, mitä kotimaista kasviproteiinia on käytetty korvaamaan punaista lihaa. Kasviproteiinit ovat aiemmin olleet useimmiten kalliimpia kuin eläinperäiset proteiinit, mutta hintakehitys on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

viime vuosina muuttunut. Esimerkiksi nautanjauhelihan hinta on noussut samalla, kun osa kasviproteiineista on saatavilla aiempaa edullisemmin. Huomioitavaa kuitenkin on, että esimerkiksi reseptiikan tekeminen vaatii resursseja tuotekehityksessä ja lapsille maistuvimmat kasviproteiinilähteet ovat tyypillisesti kasviproteiineista hinnakkaimpia. Yksiselitteisesti ei verrokkikunnista saatujen tietojen perusteella voida olettaa, että kasviproteiinit automaattisesti joko nostaisivat tai laskisivat kustannuksia – jokainen tilanne vaatii oman laskelmansa. Esimerkiksi Ruoka-askel tutkimuksen interventiossa päiväkotien ruokalistojen muokkaaminen ravitsemussuositusten mukaiseksi (hieman vähemmän lihaa, enemmän palkokasveja ja kohtuullisesti maitoa) vähensi kustannuksia 3-6%.

On tärkeää pitää yllä ruokakasvatusta kaikilla kouluasteilla ja kodeissa, ohjaten lapsia uusien makujen omaksumiseen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö ruokapuheen ja maistamiskulttuurin osalta on avainasemassa myös kasvisruokiin suhtautumisessa. Aloitteen pohjalta perusopetus rohkaisee aiheen käsittelyyn koulujen vanhempainilloissa lukuvuonna 2025-2026 esimerkiksi yhteisesti tuotettujen materiaalien avulla.

Tampereen kaupungin palveluissa ateriapalvelut toimittaa pääosin Pirkanmaan Voimia. Voimia tukee Tampereen kaupungin hiilineutraaliustavoitteita ja on sitoutunut vähentämään ilmastovaikutuksiaan. Voimia on toimittanut valtuustoaloitteeseen oman tarkemman vastauksensa (liite).

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää koulutusta elintarvike-, ravintola- ja cateringaloilla, joissa opiskellaan ruoanvalmistusta. Koulutuksessa noudatetaan valtakunnallisia tutkinnon perusteita, jotka määräävät pitkälti sen, minkälaisia sisältöjä opetuksessa on. Opetushallituksen määräämät tutkinnon perusteet valmistellaan yhteistyössä alan työelämän kanssa, jolloin tutkinnon perusteet vastaavat mahdollisimman pitkälle työelämän osaamistarpeita.

Tredussa elintarvikealalla voi valmistua leipurikondiittoriksi, elintarvikkeiden valmistajaksi tai lihatuotteiden valmistajaksi. Leipurikondiittorikoulutuksessa käytetään paljon eläinperäisiä raaka-aineita kuten kananmunaa, maitoa, kermaa ja voita. Näiden käyttöä on vaikea vähentää, koska niiden käyttö tutkinnon perusteissa olevissa sisällöissä on hyvin oleellinen osa tuotteiden valmistusta ja suuri osa leipurikondiittorin ammatin hallintaa. Opetukseen on lisätty myös kasvisperäisten tuotteiden valmistusta siinä määrin kuin tutkinnon perusteet ja kasvisperäisten ruokien myynnin kysyntä on mahdollistanut. Elintarvikkeiden valmistajan koulutuksen prosessi- ja annosruokien valmistuksessa käytetään lihaa, kestävä kehitys otetaan huomioon valmistuksessa ja raaka-aineiden valinnassa. Valmistuksessa käytetään paljon paikallisia raaka-aineita. Lihatuotteiden valmistajien koulutuksessa sisällöt ja raaka-aineet ovat tutkinnon perusteen mukaisesti lihavoittoisia, koska koulutuksella vastataan alueellisen lihateollisuuden työvoima- ja osaamistarpeisiin. Lihatuotteiden valmistuksen opetussisällöissä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

huomioidaan kuitenkin myös vegaaniset tuotteet, jotka jäljittelevät lihatuotteita tai korvaavat niitä.

Ravintola- ja catering-alan koulutuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuosituksot. Kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja käsitellään ja opetetaan koko tutkinnon ajan eri tutkinnon osissa. Opiskelijoiden tietoisuutta laajemmasta kasvisruokailun merkityksestä lisätään mm. opettajien osaamisen varmistamisella. Tämä vahvistaa osaltaan kasvisruokailun vakiintumista osaksi opiskelijoiden arkea.

Kaikkia hankintoja ohjaa hankinnan strategiset painopisteet, joiden avulla hankinnoissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Painopisteiden mukaan tuotteet ja palvelut hankitaan ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesti. Painopisteissä painotetaan myös kokonaistaloudellisuutta sekä paikallisen elinvoiman kehittymisen tukemista. Hankintojen kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palvelu ja tuotteet vastaavat asiakkaiden tarpeita, eikä niistä aiheudu kustannuksia esimerkiksi hävikin muodossa.

Hankintapalveluiden kautta voidaan eläinperäisten tuotteiden osuuden lisäämisen kokonaisuuteen vaikuttaa koordinoimalla palvelusopimusneuvotteluita ja nostamalla keskusteluun ajankohtaisia asioita, joihin yksiköiden tulisi ottaa kantaa. Lisäksi Hankintapalvelut vastaa osaltaan sopimuksen toteutumisen valvonnasta.

Pirkanmaan Voimian toimintaa ohjataan palvelusopimuksilla, joissa palveluryhmät asettavat vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset Voimian tuottamille ateriapalvelulle. Nämä vaatimukset ohjaavat Voimiaa kaupungin haluamaan suuntaan. On syytä huomioida, että mikäli Voimiaan kohdistuu lyhyellä aikavälillä kustannuksia nostavia vaatimuksia, tämä on huomioitava joko heille maksetussa hinnassa tai heille asetetuissa tulostavoitteissa.

Kaupungin tiloissa toimivia kahvila-/ravintolapalveluyrittäjiä pystytään halutessa kilpailutusten kautta ohjaamaan eläinperäisten tuotteiden vähentämiseen. Hankintapalvelut tukee hankintojen valmistelua yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuosina 2025 ja 2026 joitakin keskeisten kohteinen kahvila-ravintolasopimuksia (Esim. Metso, Laikku ja Kaupungintalo) on aika kilpailuttaa uudelleen.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ja niin päätettäessä myös eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämisen tavoite, voidaan huomioida palveluntuottajan valinnassa vähimmäisvaatimusten ja vertailuperusteiden avulla. Sopimusten kilpailutuksessa on periaatteessa mahdollista huomioida nämä näkökulmat. Näin ollenkin yrittäjällä täytyy olla myös liikkumavaraa huomioida kysynnän vaikutus valikoimaan, jotta toiminta on kannattavaa ja palvelee asiakkaiden tarpeita. Konkreettiset vähimmäisvaatimukset palvelukuvauksessa voivat liittyä esim. kasvisruoka- ja vegaanivaihtoehtojen saatavuuteen, esillepanoon linjastolla ja sijaintiin ensimmäisenä ruokalistalla, vastuullisuusmerkintöihin sekä kasvisruoan menekien seurantaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pisteytettävänä vertailuperusteena voi olla esim.

Vastuullisuussuunnitelma, jossa palveluntuottajalta pyydetään vastuullisuussuunnitelmaan kuvaus toimenpiteistä, joilla se sitoutuu edistämään tilaajan määrittämiä vastuullisuustavoitteita. Tällä tavoin voidaan palveluntuottajilta parhaimmillaan saada myös uusia, innovatiivisia toimintatapoja kestävyyshaasteiden ratkaisemiseksi. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kasvisruoan osuuden ja menekin lisäämiseen valikoimassa sekä kotimaisten kasviproteiinien käyttöön raaka-aineina.

Eläinperäisten tuotteiden kulutusta pienennettäessä siirtymässä on huomioitava toimittajamarkkinan kyvykkyys toimittaa haluttuja tuotteita. Tällä hetkellä kasviproteiinivalmisteiden saatavuus ja valikoiman riittävyys on haaste suuren mittaluokan valmistusprosesseihin. Tästä johtuen lyhyellä aikavälillä aloitteen vaikutukset voivat olla kustannuksia lisääviä. Suomessa ja maailmalla on meneillään useita tuotekehityshankkeita, joiden avulla voidaan saada kustannustehokkaita ratkaisuja kasviproteiinivalmisteiden tuotantoon ja siksi markkinoiden kehittymistä on seurattava aktiivisesti. Kasvisruoan reseptiikkaa on kehitettävä asiakkaiden makumieltymyksiä vastaavaksi. On tärkeää seurata hankkeita, joissa kehitetään ruokapalveluille soveltuvia maukkaita kasviruokareseptejä sekä jakaa muiden ruokapalvelutoimijoiden kanssa parhaita kokemuksia kasvisruoan käytön edistämisestä.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tuottama politiikkasuosituspaperi suositaa kunnille erityisesti julkisten ruokapalveluiden tulosohjaus- ja kannustinjärjestelmien kehittämistä kouluruoan laadun ja kasvisruoan menekin parantamiseksi. Lisäksi panostuksia tarvitaan yhä sekä ruokakasvatukseen että oppilaiden mukaan ottamiseen kouluruokailun kehittämisessä.

Eläinperäisten tuotteiden kuluttamisen puolittamisen kokonaisvaltainen tavoittelemisen kaikilla mahdollisilla tunnistetuilla keinoilla ei ole mahdollista ilman jonkinlaisia lisäresursseja – yksittäisiä toimenpiteitä ja kehittämistyötä tehdään talousarvion mahdollistamissa puitteissa. Haastavassa taloudellisessa tilanteessa näitä kehityspanostuksia on järkevää tehdä myös ulkoisen rahoituksen turvin. Näin ollen kaupunki pyrkii jatkossa paremmin hyödyntämään ulkoista rahoitusta (muun muassa Eu-hankkeet) yhteistyössä Voimian kanssa tämän kehittämistyön edistämiseksi.

Hiilineutraaliustiekartan seuraavassa päivitysvaiheessa tulisi varmistaa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti toteutettavissa oleva prosenttitavoite kasviperäisten proteiinien osuudeksi kouluruoassa. Vuoropuhelua asian valmistelussa tehdään tiiviisti Voimian kanssa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

2 Nuorisovaltuuston lausunto

3 Voimian lausunto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 478, 17.11.2025

Yhdyskuntalautakunta, § 296, 04.11.2025

§ 478

Valtuustoaloite tamperelaisten lasten kouluteiden turvallisuuden ongelmakohtien selvittämiseksi – Mirja Salmijärvi ja Hanna Sareila

TRE:5836/08.00.01/2024

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 478

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Vastaava liikenneinsinööri Heljä Aarnikko, puh. 040 806 4917, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimittaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Mirja Salmijärven ja Hanna Sareilan valtuustoaloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Mirja Salmijärvi, Hanna Sareila, Kapa_kaupsu_lisu

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 04.11.2025, § 296

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Mirja Salmijärven ja Hanna Sareilan valtuustoaloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutetut Mirja Salmijärvi ja Hanna Sareila esittävät 16.12.2024 jättämässään valtuustoaloitteessa huolensa lasten oikeudesta turvalliseen koulumatkaan. Valtuustoaloitteessa esitetään toimenpiteeksi karttapohjaisen kyselyn käynnistämistä koululaisten vanhemmille ja huoltajille koulumatkojen vaaranpaikkojen kartoittamiseksi koulutalokohtaisesti. Valtuustoaloitteen mukaan kyselytuloksilla saataisiin tarkkaa tietoa yksittäisistä ongelmakohdista ja tietoa kouluteiden turvallisuutta parantavien ratkaisujen kehittämiseksi.

Tampereen kaupunki on hyväksynyt kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelman (SUMP) toukokuussa 2021. Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelman tavoitteena on vaikuttaa kulkutapavalintoihin, turvallisuuden tunteeseen, yhdenvertaisuuteen ja kestävyYTEEN. Suunnitelmassa on kuusi kaupungin tavoitteista nousevaa painopistealuetta, joista "Turvallinen kaupunki kaikille" on yksi. "Turvallinen kaupunki kaikille" korostaa jokaisen lapsen oikeutta turvalliseen ja itsenäiseen koulumatkaan kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä. Keskeisiä toimenpiteitä ovat ajonopeuksien rauhoittaminen asuinalueilla ja autoliikenteen rauhoittaminen koulujen läheisyydessä.

Kaupunki kartoittaa asukkaiden hyvinvointia kyselyllä kahden vuoden välein. Tammikuussa 2025 toteutettuun Tamperelaisten hyvinvointikyselyyn vastasi lähes 4 000 kaupunkilaista. Vuoden 2025 hyvinvointikyselyssä vastaaja pystyi merkitsemään kartalle oman asuinalueen tärkeitä ja viihtyisiä sekä turvattomia ja epäviihtyisiä paikkoja. Paikkamerkintöjä vastaajat tekivät 15 600 kappaletta. Huolta herättävät paikkamerkinnät liittyvät useimmiten liikenteeseen, ja näitä oli vuoden 2025 kyselyssä lähes 3000 paikkamerkintää. Liikenteeseen liittyvien huolta herättävien paikkamerkintöjen määrä oli aiemmassa, vuoden 2023 hyvinvointikyselyssä noin 6800 kappaletta.

Hyvinvointikyselyssä kartoitetaan varsin kattavasti liikkumisen turvattomuuden tunteeseen liittyviä syitä koko kaupungin tasolla. Liikenteen huolta aiheuttavien paikkamerkintöjen syy -kategoriassa pystyi valitsemaan mm. autojen ylinopeus, huono näkyvyys, koululaisten saattoliikenne, jalankulkijoiden/pyöräilijöiden käyttäytyminen, jalkakäytävään/pyörätiehen/suojatiehen tai sen puutteeseen liittyvä syy tai talvihoidon laatuun liittyvä syy. Vastaajien yleisimmin valitsemia syitä turvattomuuden tunteeseen olivat läpiajoliikenne, autojen ajonopeudet ja autoilijoiden käyttäytyminen. Myös työmaiden aiheuttamat väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä pyöräilijöiden/sähköpotkulautailijoiden käyttäytyminen nousivat valintasyinä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liikennejärjestelmän suunnitteluyksikkö hyödyntää hyvinvointikyselyn paikkatietoaineistoa mm koulujen lähialueiden turvallisuuden parantamistarpeiden, liikenteen rauhoittamiskohteiden tarpeen ja kiireellisyyden sekä toteutettujen rauhoittamistoimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinneissa. Hyvinvointikyselyn paikkatietovastausten perusteella saadaan jo nykyisin hyvin kattava tilannekuva turvattomiksi koetuista paikoista. Hyvinvointikyselyn tuloksia täydentävät lisäksi kaupungin vuosittain saamat sadat turvallisuuteen liittyvät kuntalaispalautteet ja asukasvuorovaikutuksessa saadut palautteet.

Hyvinvointikysely on säännöllisesti, kahden vuoden välein toistettava kysely, joka kokoaa monipuolisesti kokemustietoa asukkaiden hyvinvoinnista ja kyselyn tuloksia hyödynnetään useissa kaupungin eri yksiköissä. Erillisellä koulukohtaisella turvallisuuskyselyllä ei saavutettaisi merkittävästi lisäarvoa hyvinvointikyselyyn nähden. Erillinen koulukohtainen turvallisuuskysely saattaisi jopa vaarantaa laajemmin palvelevan hyvinvointikyselyn vastaamisaktiivisuutta.

Tiedoksi

Valtuuston päätöksestä: Mirja Salmijärvi, Hanna Sareila, Kapa_kaupsu_lisu

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 479

Valtuustoaloite humanitaarisen avun tarjoamiseksi Gazan lapsille – Mahmoud Machaal ym.

TRE:4880/04.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Kilpailukykyjohtaja Anna-Kaisa Heinämäki, puh. 040 639 7701 ja kansainvälisten asioiden päällikkö Satu Vuorinen, puh. 040 538 8402, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Mahmoud Machaal ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala lisäsi asian perusteluiden loppuun virkkeen: "Avustus maksetaan pormestarin harkinnanvaraisesta määrärahasta, josta pormestari tekee viranhaltijapäätöksen."

Puheenjohtaja totesi näin muutettujen perustelujen olevan asian käsittelyn pohjana.

Perustelut

Valtuutettu Mahmoud Machaal ym. ovat tehneet aloitteen, että Tampereen kaupunki antaa humanitaarisena apuna 50 000 euroa Gazan lapsille.

Humanitaarisen avun antaminen on ensisijaisesti valtiovallan tehtävä, mutta kuntalain mukaan kunnat voivat tukea myös humanitaarisia toimia. Tampereen kaupunki on ollut mukana tukemassa ystävyyskaupunki Kiovaan monin eri tavoin heti Venäjän hyökkäyssodan alettua 2022. Suomalaisista kaupungeista Helsinki ja Turku ovat tehneet päätökset avun antamisesta Gazaan eri järjestöjen kautta. Kunnan humanitaarinen toiminta ei kuitenkaan saa sisältää ulkopoliittisia kannanottoja.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Koska humanitaarinen toiminta ei kuulu normaalisti kaupunkien toimintaan, Tampereen kaupungilla ei ole toimivia kanavia ja väyliä humanitäärisen avun perille saattamiseksi. Pääsääntöisesti esimerkiksi Ukrainaan toimitetut avustukset on lähetetty sisäministeriön hyödyntämän Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismien kautta, jolloin myös kaikki kuljetus- ja logistiikkakustannukset on katettu ministeriön ja kyseessä olevan mekanismin varoista. Humanitaarinen avustus kannattaa kohdentaa olemassa olevien, esimerkiksi kansainvälisten avustusjärjestöjen kautta, joilla on olemassa olevat välineet avun perille saattamiseksi.

Tehtyjen valtuustoaloitteiden johdosta asiaa on valmisteltu hallintosäännön mukaisen toimivaltaisen viranomaisen päätettäväksi niin, että Tampereen kaupunki antaisi humanitaarisena avustuksena Gazan lapsille 50 000 euroa kertasuorituksena. Avustus maksetaan pormestarin harkinnanvaraisesta määrärahasta, josta pormestari tekee viranhaltijapäätöksen.

Tiedoksi

Mahmoud Machaal, Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Satu Vuorinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 480

Valtuustoaloite humanitaarisen yhteistyön käynnistämiseksi Gaza Cityn kanssa ja ystävyysskaupunkisuhteen selvittämiseksi – Atte Virolainen ym.

TRE:5346/04.00.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Kilpailukykyjohtaja Anna-Kaisa Heinämäki, puh. 040 639 7701 ja kansainvälisten asioiden päällikkö Satu Vuorinen, puh. 040 538 8402, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Atte Virolainen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala lisäsi asian perusteluiden neljännen kappaleen loppuun virkkeen: "Avustus maksetaan pormestarin harkinnanvaraisesta määrärahasta, josta pormestari tekee viranhaltijapäätöksen."

Puheenjohtaja totesi näin muutettujen perustelujen olevan asian käsittelyn pohjana.

Perustelut

Valtuutettu Atte Virolainen ym. ovat tehneet aloitteen, että Tampereen kaupunki aloittaa valmistelun humanitaarisen yhteistyön käynnistämiseksi Gaza Cityn kanssa ja ystävyysskaupunkisuhteen selvittämiseksi.

Humanitaarisen avun antaminen on ensisijaisesti valtiovallan tehtävä, mutta kuntalain mukaan kunnat voivat tukea myös humanitaarisia toimia. Tampereen kaupunki on esimerkiksi ollut mukana tukemassa ystävyysskaupunki Kiovaa monin eri tavoin heti Venäjän hyökkäyssodan alettua 2022. Suomalaisista kaupungeista Helsinki ja Turku ovat tehneet päätökset avun antamisesta Gazaan eri järjestöjen kautta. Kunnan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

humanitaarinen toiminta ei kuitenkaan saa sisältää ulkopoliittisia kannanottoja.

Koska humanitaarinen toiminta ei kuulu normaalisti kaupunkien toimintaan, Tampereen kaupungilla ei ole toimivia kanavia ja väyliä humanitaarisen avun perille saattamiseksi. Pääsääntöisesti esimerkiksi Ukrainaan toimitetut avustukset on lähetetty sisäministeriön hyödyntämän Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismin kautta, jolloin myös kaikki kuljetus- ja logistiikkakustannukset on katettu ministeriön ja ko. mekanismin varoista. Humanitaarinen avustus kannattaa kohdentaa olemassa olevien, esimerkiksi kansainvälisten avustusjärjestöjen kautta, joilla on olemassa olevat välineet avun perille saattamiseksi.

Tehtyjen valtuustoaloitteiden johdosta asiaa on valmisteltu hallintosäännön mukaisen toimivaltaisen viranomaisen päätettäväksi niin, että Tampereen kaupunki antaisi humanitaarisena avustuksena Gazan lapsille 50 000 euroa kertasuorituksena. Avustus maksetaan pormestarin harkinnanvaraisesta määrärahasta, josta pormestari tekee viranhaltijapäätöksen.

Tampereen kaupunki noudattaa kansainvälisessä toiminnassaan ulkoministeriön ja valtionhallinnon ohjeistuksia sekä suosituksia. Gazan ja Palestiinan tukeminen ovat tärkeitä tavoitteita, jotka on huomioitu useiden kansainvälisten organisaatioiden toiminnassa. Näiden organisaatioiden kautta avautuu tulevaisuudessa jälleenrakennuksen käynnistyessä uusia yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoille. Myös Suomella on oma Palestiinan kehitysyhteistyön maaohjelma vuosille 2025–2028.

Mikäli ystävyysuhteen solmimista Palestiinan itsehallintoalueella sijaitsevan kaupungin kanssa harkittaisiin, olisi todennäköisesti otettava huomioon vastaavan suhteen muodostaminen myös israelilaisen kaupungin kanssa. Tampereen kaupunki ei ole viime vuosina solminut uusia ystävyyskaupunkisuhteita, sillä nykyisin kaupungeilla on käytettävissään monipuolisia kansainvälisen yhteistyön muotoja. Tampereen kaupungin kansainvälinen toiminta ja kumppanuusverkosto ovat huomattavasti laajemmat kuin ystävyyskaupunkiverkoston puitteissa toteutettava yhteistyö.

Kaupungille esitetään toisinaan ehdotuksia uusista ystävyyskaupunkisuhteista; viimeaikaisia esimerkkejä ovat Thaimaan Chiang Mai, Filippiinien Cebu ja Brasilian Curitiba. Koska yhteistyön aloittamiseen on monia muita kevyempiä tapoja, on kaupungin linjana ollut hyödyntää muita yhteistyön tekemisen tapoja. Uuden ystävyyskaupunkisuhteen solmiminen loisi tilanteen, joka mahdollistaisi muiden ystävyyskaupunkisuhteita ehdottaneiden tahojen uudelleen aktivoitumisen tai kokonaan uusia ystävyyskaupunkiehdotuksia.

Tampereen kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että Palestiinan tilannetta seurataan ja selvitetään mahdollisuuksia osallistua EU:n, kansainvälisten

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupunkiverkoston tai muiden kansainvälisten tahojen Palestiinaa koskeviin projekteihin. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole tarvetta solmia ystävyyskaupunkisopimusta palestiinalaisen kaupungin kanssa.

Tiedoksi

Atte Virolainen, Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Satu Vuorinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 481

Lautakuntien ja jaostojen ym. sekä viranhaltijoiden ym. päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perustelut

Kaupunginhallitukselle on saapunut seuraavat pöytäkirjat:

- Sara Hildénin taidemuseon johtokunnan 30.10.2025 pöytäkirja
- Yhdyskuntalautakunnan 4.11.2025 pöytäkirja
- Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 5.11.2025 pöytäkirja, johon kaupunginhallituksella on päätösten laillisuusvalvonnan edellyttämä otto-oikeus
- Kaupunginhallituksen konsernijaoston 11.11.2025 pöytäkirja
- Kasvatus- ja opetuslautakunnan 11.11.2025 pöytäkirja
- Yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston 11.11.2025 pöytäkirja, johon kaupunginhallituksella on otto-oikeus ainoastaan kuntalain nojalla tehtäviin päätöksiin

sekä seuraavat viranhaltijapäätökset:

(julkiset päätökset liitteineen: <https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat>)

Johtaja, digitalisaatio ja tietohallinto

§ 60 Tampereen kaupunkiseudun perustietotekniikkapalveluiden hankinta, 31.10.2025

§ 61 Digitaalisen kaksosen alustaratkaisun pilotoinnin pienhankinta Scenexus B.V.:ltä, 03.11.2025

§ 62 ICT-asiantuntijapalvelut -puitesopimuksen siirto Notkia IT Oy:ltä IQI Success Insuring Oy:lle, 03.11.2025

§ 63 Irtaimiston poistaminen digitalisaatio ja tietohallinto -ryhmän eri kustannuspaikoilta vuoden 2025 irtaimistoluettelosta, 05.11.2025

Johtaja, kaupunkiympäristön palvelualue

§ 130 Maisemasuunnittelun puitejärjestely, 06.11.2025

§ 131 Tampereen Infralta tilattavat rakennuskohteet 2025 lisätilaus nro 1, 06.11.2025

§ 133 Option käyttöönotto kaupunkipyöräjärjestelmään liittyvässä markkinointi- ja mainosyhteistyössä, 12.11.2025

§ 132 Maksatuspyyntö Pirkkala-Linnainmaa raitiotien hankesuunnittelusta vuosina 2021–2023 aiheutuneisiin Tampereen kustannuksiin, 12.11.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Johtaja, kilpailukyky ja innovaatiot

§ 78 Tampereen ja Pirkanmaan uudistettua EU-toimintaa koskevan yhteistyön muutossopimuksen hyväksyminen, 31.10.2025

§ 80 Tampereen järvenrantojen väliaikaisten palvelujen palveluverkkosuunnitelman kehittämiseen liittyvä asiantuntijapalvelujen hankinta Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:ltä, 07.11.2025

Taidemuseon johtaja, Sara Hildénin taidemuseo

§ 8 SaraHildénin taidemuseon Pentti Kaskipuro-julkaisun pienhankinta, 12.11.2025

Johtaja, sivistyspalvelujen palvelualue

§ 150 Käräjätörmän kylätalon tilojen ja toiminnan koordinoitua koskeva yhteistyösopimus, 04.11.2025

§ 151 Yhteistyösopimus Fiilisluotsi-palvelun testaus- ja kehittämisjaksosta Tampereen kaupungin, Aspa Palvelut Oy:n ja Hämeen Spes Oy:n välillä, 11.11.2025

Johtaja, Strateginen ohjaus ja konsernipalvelut

§ 4 Tilojen käyttö ja catering-palvelujen hankinta Compass Group Finland Oy:ltä, 10.11.2025

Kiinteistöjohtaja

§ 791 Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käytöstä kiinteistökaupassa, 04.11.2025

Konsernijohtaja

§ 187 Striimauksien, videotuotantojen ja valokuvauksien hankinnan puitesopimukset, 03.11.2025

§ 188 Irtaimiston poistaminen konsernihallinnon vuoden 2025 irtaimistoluettelosta, 03.11.2025

§ 186 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös kunnallisvalitusta koskevassa asiassa, 03.11.2025

§ 189 Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu, 03.11.2025

§ 190 Isäntäkaupunkia koskevien vaatimusten hyväksyminen jääkiekon World Cup 2028 -tapahtuman hakuvaiheessa, 03.11.2025

§ 191 Tampere Maja -säätien purkamista ja jäljellä olevien varojen jakoa koskevan sopimuksen hyväksyminen, 04.11.2025

§ 192 Yhteistyösopimuksen hyväksyminen, 07.11.2025

§ 193 KKOy Tampereen Virastotalon lainan rahoittajan sekä takaus- ja velkakirjaehtojen hyväksyminen, 12.11.2025

§ 194 Lausunto oikeusministeriölle hallinnollisten seuraamusmaksujen määrittämisestä tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla, 12.11.2025

§ 195 Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle arviomuistioon kilpailuneutraliteettiselvityksen suosituksista, 13.11.2025

Pormestari

§ 126 Apulaispormestarin matka Hồ Chí Minh Cityyn, Vietnamiin 23.-28.11.2025, 05.11.2025

§ 127 Alueelliset ja kansalliset suunnitelmat -lausunto, 05.11.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 128 Vieraanvaraisuuden osoittaminen Pohjoismaisen ministerikokouksen osallistujille 5.11.2025, 05.11.2025

§ 129 EU:n komission kuulemisprosessi kohtuuhintaiseen asumiseen liittyen - Tampereen kaupungin lausunto, 05.11.2025

§ 130 Euroopan komission kuuleminen monivuotisen rahoituskehysten asetusehdotukseen, Verkkojen Eurooppa -välineen (CEF) perustamiseksi vuosiksi 2028-2034 (COM(2025)547) - Tampereen kaupungin lausunto, 05.11.2025

Liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja

§ 12 Tampereen Tilapalvelut Oy:n konsernitililimiitin korottaminen, 03.11.2025

§ 13 Pirkan Opiskelija-Asunnot Oy:lle myönnetyn luottolimiitin määräaikainen korottaminen, 13.11.2025

Talousjohtaja

§ 27 Lisämaksuajan myöntäminen Tampereen kaupungin saatavaan, 31.10.2025

§ 28 Tampereen kaupungin avointen saatavien poistaminen perinnästä, 12.11.2025

§ 29 Viivästyskoron kohtuullistaminen Tampereen kaupungin saatavaan, 13.11.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 482

Tiedoksi merkittävät asiat

TRE:16/00.01.03/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Herrala Leeni

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Merkitään tiedoksi.

Kokouskäsittely

Puheenjohtaja pormestari Ilmari Nurminen ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen (hallintolaki 28.1 §) asian kohdan 1) käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella. Ilmari Nurminen poistui kokouksesta asian kohdan 1) käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jocka Träskbäck toimi puheenjohtajana asian kohdan 1) käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Ilmari Nurminen palasi kokoukseen ja sen puheenjohtajaksi kohdan 2) käsittelyn alkaessa.

Kalervo Kummola, Sofia Julin, Julia Sangervo, Anne-Mari Jussila, Jaakko Mustakallio ja Ilkka Porttikivi poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Perustelut

1) Pormestarin vuosiloma

2) Pirkanmaan liitto on toimittanut Pirkanmaan maakuntahallituksen kokouksen 17.11.2025 esityslistan (TRE:521/00.03.01/2025). Esityslistat ja pöytäkirjat ovat luettavissa kokonaisuudessaan internetissä osoitteessa <http://pirkanmaajulkaisu.ktweb.fi/>

3) Lautakuntiin menossa olevia asioita:

- Elinvoima- ja osaamislautakunta 19.11.2025

4) Kaupunginhallituksen 24.11.2025 kokouksen kokoustapana on läsnäolokokous.

Liitteet

1 Maakuntahallituksen asialista 17.11.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 483

Oikaisuvaatimus rehtorin virkasuhteen irtisanomisesta perusopetuksen palveluryhmässä

(Salassa pidettävä)

JulkL (621/1999) 24.1 §:n 25-kohta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 484

Oikaisuvaatimus virkasuhteen irtisanomisesta Tampereen seudun ammattiopistossa

(Salassa pidettävä)

JulkL (621/1999) 24.1 §:n 25-kohta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 485

Oikaisuvaatimus työsuhteen irtisanomisesta Tampereen seudun ammattiopistossa (Salassa pidettävä)

JulkL (621/1999) 24.1 §:n 25-kohta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kunnallisvalitus

§483, §484, §485

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa muutosta hakea se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen yksityisoikeudellista asiaa koskevaa valitusperustetta, jonka osalta toimivalta on käräjäoikeudella.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§464, §465, §466, §470, §471, §473, §474, §475, §476, §477, §478, §479, §480, §481, §482

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§467, §468, §469, §472

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Frenckellinaukio 2 B, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

16 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.